

Na podlagi sedmega odstavka 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14 in 55/17) Vlada Republike Slovenije izdaja

**UREDBO
o izvajanju izvedbene uredbe Komisije (EU)
o pravilih in postopkih za upravljanje brezpilotnih zrakoplovov**

I. SPLOŠNE DOLOČBE

**1. člen
(vsebina)**

S to uredbo se za izvajanje Izvedbene uredbe Komisije (EU) 2019/947 z dne 24. maja 2019 o pravilih in postopkih za upravljanje brezpilotnih zrakoplovov (UL L št. 152 z dne 11. 6. 2019, str. 45), zadnjič spremenjene z Izvedbeno uredbo Komisije (EU) 2022/425 z dne 14. marca 2022 o spremembi Izvedbene uredbe (EU) 2019/947 v zvezi z odlogom datumov prehodnega obdobja za uporabo nekaterih sistemov brezpilotnih zrakoplovov v „odprti“ kategoriji in datuma začetka uporabe standardnih scenarijev za operacije, izvedene v vidnem polju ali zunaj njega (UL L št. 87 z dne 15. 3. 2022, str. 20), (v nadaljnjem besedilu: Uredba 2019/947/EU) določajo pristojni organi, zahteve glede registracije operatorjev sistemov brezpilotnih zrakoplovov, letalskih modelarskih klubov ali združenj, geografskih območij sistemov brezpilotnih zrakoplovov (v nadaljnjem besedilu: geografsko območje), operacij, ki se s sistemi brezpilotnih zrakoplovov znotraj geografskih območij izvajajo zaradi izvajanja javnih pooblastil in prekrški.

**2. člen
(pristojni organi)**

(1) Pristojni organ za izvajanje Uredbe 2019/947/EU in te uredbe je Javna agencija za civilno letalstvo Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: agencija).

(2) Nadzor nad izvajanjem Uredbe 2019/947/EU in te uredbe izvaja agencija.

(3) Poleg agencije tudi policija in občinsko redarstvo izvajata nadzor in ugotavljata prekrške iz 26. in 29. člena te uredbe, če je storilec prekrška posameznik.

(4) Poleg agencije tudi policija izvaja nadzor in ugotavlja prekrške iz 28. člena te uredbe, kadar gre za prekršek znotraj geografskega območja, določenega na podlagi 14., 15., 16., 17., ali 23. člena te uredbe, in če je storilec prekrška posameznik.

(5) Poleg agencije tudi občinsko redarstvo izvaja nadzor in ugotavlja prekrške iz 28. člena te uredbe, kadar gre za prekršek znotraj geografskega območja, določenega na podlagi 18. člena te uredbe ali geografskega območja, določenega na predlog samoupravne lokalne skupnosti v skladu z 20. členom te uredbe, in če je storilec prekrška posameznik.

(6) Ne glede na prvi odstavek tega člena je za določitev geografskih območij na podlagi 14. do 21. člena te uredbe, pristojni organ Ministrstvo za infrastrukturo (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo).

**3. člen
(pomen izrazov)**

Izrazi, uporabljeni v tej uredbi, pomenijo enako kot izrazi, uporabljeni v Uredbi 2019/947/EU.

**4. člen
(registracija operatorjev sistemov brezpilotnih zrakoplovov)**

(1) Registracija operatorjev sistemov brezpilotnih zrakoplovov, katerih delovanje lahko pomeni tveganje za varnost, varovanje, zasebnost in varstvo osebnih podatkov ali okolja, se izda na obrazcu iz priloge, ki je sestavni del te uredbe.

(2) Registracija operatorjev sistemov brezpilotnih zrakoplovov velja 30 mesecev.

(3) Operatorja sistema brezpilotnega zrakoplova, ki še ni dopolnil 18 let, v postopku registracije iz 14. člena Uredbe 2019/947/EU zastopa njegov zakoniti zastopnik.

5. člen **(zavarovanje)**

Operator sistema brezpilotnega zrakoplova mora skleniti obvezno zavarovanje za sistem brezpilotnega zrakoplova v skladu s predpisom, ki ureja obvezna zavarovanja v prometu.

6. člen **(letalski modelarski klub ali združenje)**

(1) Letalski modelarski klub ali združenje je pravna oseba zasebnega prava, ki je ustanovljena v skladu z zakonom, ki ureja društva. V temeljnem aktu društva mora biti opredeljena glavna dejavnost kot letalsko modelarstvo, razvoj tehnične kulture oziroma znanosti s tega področja ter razvedrilna in športno-rekreacijska dejavnost, povezana z modelarstvom.

(2) Agencija določi obliko vloge za pridobitev dovoljenja za operacije sistemov brezpilotnih zrakoplovov v okviru letalskih modelarskih klubov in združenj, kot tudi obvezne priloge, na podlagi katerih letalski modelarski klub ali združenje dokaže izpolnjevanje zahtev iz točke b) drugega odstavka 16. člena Uredbe 2019/947/EU.

(3) Agencija lahko v dovoljenju za operacije sistemov brezpilotnih zrakoplovov v okviru letalskih modelarskih klubov in združenj na podlagi vloge določi drugačno minimalno starost pilota na daljavo, kot je določena v prvem odstavku 9. člena Uredbe 2019/947/EU.

(4) Agencija lahko znotraj geografskih območij iz 12. in 13. člena te uredbe dovoli operacije sistemov brezpilotnih zrakoplovov letalskemu modelarskemu klubu ali združenju v dovoljenju za operacije sistemov brezpilotnih zrakoplovov v okviru letalskih modelarskih klubov ali združenj iz 16. člena Uredbe 2019/947/EU.

(5) Kadar agencija v dovoljenju iz prejšnjega odstavka dovoli operacije znotraj kontrolirane cone (CTR), se dovoljenje izda po predhodnem soglasju izvajalca služb zračnega prometa.

II. GEOGRAFSKA OBMOČJA SISTEMOV BREZPILOTNIH ZRAKOPLOVOV

7. člen **(način določitve ter vzpostavitev, sprememba in ukinitve geografskega območja)**

(1) Geografska območja se določijo na naslednje načine:

- geografska območja, vzpostavljena zaradi zagotavljanja letalske varnosti (12. člen te uredbe) in geografska območja na urbanih območjih (13. člen te uredbe) so določena neposredno s to uredbo;
- o določitvi geografskih območij iz 14. do 21. člena te uredbe odloča ministrstvo v soglasju z agencijo, v skladu s postopkom iz 7a. člena te uredbe;
- geografska območja za izvajanje dejavnosti letalskih modelarskih klubov iz 22. člena te uredbe določi agencija v dovoljenju iz 16. člena Uredbe 2019/947/EU
- začasna geografska območja se določijo in vzpostavijo v skladu z določbami 23. člena te uredbe.

(2) Ministrstvo o odločitvi iz druge alineje prejšnjega odstavka obvesti agencijo, ki izvede vzpostavitev geografskega območja tako, da ga objavi v sistemu za objavo geografskih območij. Geografsko območje je vzpostavljeno z dnem objave.

(3) Geografsko območje se lahko vzpostavi za določen ali nedoločen čas.

(4) Ministrstvo lahko spremeni ali ukine geografsko območje, vzpostavljeno na podlagi 14. do 21. člena te uredbe, če:

- upravljavec ne izpolnjuje zahtev iz 8. člena te uredbe;
- se okoliščine, ki so vplivale na določitev geografskega območja spremenijo v obsegu, ki zahteva spremembo ali ukinitvev geografskega območja;
- spremembo ali ukinitvev geografskega območja zahteva agencija zaradi razlogov zagotavljanja letalske varnosti.

(5) Ministrstvo s soglasjem agencije izda navodila, v katerih določi podrobnejša pravila glede postopkov v zvezi z določitvijo, vzpostavitvijo, objavo, spremembo in ukinitvijo geografskih območij ter zahteve glede tehničnih značilnosti podatkov o geografskih območjih. Ministrstvo in agencija navodila objavita na svojih spletnih straneh.

7a. člen

(postopek določitve geografskega območja o katerem odloča ministrstvo)

(1) Subjekti, ki predlagajo vzpostavitev geografskih območij na podlagi 14. do 21. člena te uredbe, vlogo vložijo pri ministrstvu. Vloga mora vsebovati podatke iz navodil iz petega odstavka prejšnjega člena.

(2) Ministrstvo v postopku določitve geografskega območja pridobi mnenja drugih organov, kadar oceni, da bi vzpostavitev posameznega geografskega območja lahko vplivala na izvajanje pristojnosti teh organov. Organi, ki izdajo mnenje, lahko predlagajo dodatne zahteve glede upravljanja geografskega območja ali zahteve glede izvajanja operacij sistemov brezpilotnih zrakoplovov znotraj geografskega območja.

(3) Ministrstvo v odločbi o določitvi geografskega območja na podlagi vloge, predhodnega usklajevanja ter pridobljenih mnenj in soglasja agencije navede zlasti:

- razlog določitve geografskega območja in podlaga za določitev geografskega območja,
- fizične značilnosti določenega geografskega območja (npr. obseg, meje, višina),
- prepovedi, omejitve in pogoje, ki se določijo za nekatere ali vse operacije sistemov brezpilotnih zrakoplovov,
- podatke o upravljavcu geografskega območja,
- dodatne zahteve, ki jih mora izpolnjevati upravljavec geografskega območja,
- morebitna posebna pravila za izvajanje operacij s sistemi brezpilotnih zrakoplovov, ki jih operatorji izvajajo na podlagi III. poglavja te uredbe.

8. člen

(upravljanje geografskega območja)

(1) Upravljanje geografskega območja izvaja upravljavec. Upravljavec je predlagatelj vzpostavitve geografskega območja oziroma druga pravna ali fizična oseba, ki jo v vlogi iz prejšnjega člena določi predlagatelj.

(2) Z dnem vzpostavitve geografskega območja mora upravljavec geografskega območja izpolnjevati naslednje obveznosti:

- izdaja predhodnih dovoljenj za izvajanje operacij s sistemi brezpilotnih zrakoplovov tretjim osebam v skladu z internimi postopki, ki jih opredeli v postopku določitve geografskega območja;
- zagotavljanje ažurnosti kontaktnih informacij za izdajo dovoljenj, ki so objavljene v sistemu za objavo geografskih območij;
- vodenje seznama izdanih predhodnih dovoljenj, ki je na voljo pristojnim organom;
- izpolnjevanje drugih zahtev, če so te določene z odločbo ministrstva o določitvi geografskega območja.

9. člen

(obveznost pridobitve predhodnega dovoljenja za izvajanje operacij znotraj geografskih območij)

(1) Za izvajanje operacij sistemov brezpilotnih zrakoplovov znotraj geografskega območja, v katerem so operacije prepovedane ali omejene, mora operator pred začetkom izvajanja operacij pridobiti predhodno dovoljenje, soglasje ali drugo obliko odobritve (v nadaljnjem besedilu: predhodno dovoljenje), in sicer:

- za geografska območja, vzpostavljena zaradi letalske varnosti in na urbanih območjih je potrebna pridobitev predhodnega dovoljenja v skladu z zahtevami iz 12. in 13. člena te uredbe;
- za geografska območja, vzpostavljena na podlagi 14. do 20. člena te uredbe je potrebna pridobitev predhodnega dovoljenja upravljavca posameznega geografskega območja, navedenega v sistemu za objavo geografskih območij;
- za začasna geografska območja so zahteve v zvezi s pridobitvijo predhodnega dovoljenja določene v 23. členu te uredbe.

(2) Kontaktni podatki izdajatelja predhodnih dovoljenj, morebitne dodatne zahteve za operatorje in druge relevantne informacije v zvezi z izdajo predhodnih dovoljenj se objavijo v sistemu za objavlanje geografskih območij.

10. člen **(operacije za lastne potrebe znotraj geografskega območja)**

Ne glede na določbe prvega odstavka prejšnjega člena lahko operator, ki je upravljavec geografskega območja, brez predhodnega dovoljenja izvaja operacije s sistemi brezpilotnega zrakoplova za lastne potrebe znotraj tega geografskega območja, pri čemer mora upoštevati pravila in omejitve iz Uredbe 2019/947/EU in te uredbe ter zahteve, določene z odločbo ministrstva o določitvi geografskega območja.

11. člen **(sistem za objavlanje geografskih območij)**

(1) Agencija vzpostavi sistem za objavlanje geografskih območij sistemov brezpilotnih zrakoplovov v zračnem prostoru Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: sistem).

(2) Geografsko območje je vzpostavljeno z dnem objave v sistemu iz prejšnjega odstavka.

(3) V sistemu so objavljena vsa geografska območja, ki so vzpostavljena na podlagi te uredbe, razen začasnih območij iz 23. člena te uredbe.

(4) Ne glede na določbe prejšnjega odstavka se v sistemu lahko objavijo tudi začasna geografska območja iz 23. člena te uredbe, kadar se predvideva, da bo razlog za vzpostavitev začasnega geografskega območja trajal daljše časovno obdobje in je objava glede na okoliščine smiselna. Takšno objavo izvede agencija na podlagi zahteve organa, ki je vzpostavil začasno geografsko območje in v kolikor sistem to omogoča.

(5) Agencija podatke o geografskih območjih vnese v sistem v 30 dneh od prejema informacije o odločitvi ministrstva, s katero se določi, spremeni ali ukine geografsko območje oziroma od prejema zahteve za objavo.

12. člen **(geografska območja zaradi zagotavljanja letalske varnosti)**

Operacije sistemov brezpilotnih zrakoplovov so zaradi zagotavljanja letalske varnosti prepovedane v naslednjih geografskih območjih:

- v odprti kategoriji kontrolirana cona (CTR) znotraj radija 5 km od referenčne točke letališča (ARP). V posebni kategoriji mora operator sistema brezpilotnega zrakoplova izpolnjevati pogoje iz 5. člena Uredbe 2019/947/EU in pridobiti soglasje izvajalca služb zračnega prometa;
- v odprti kategoriji kontrolirana cona (CTR) zunaj radija 5 km od referenčne točke letališča (ARP) na višini 50 m ali višje, razen za operacije sistemov brezpilotnih zrakoplovov na letalski prireditvi ali letalskem tekmovanju. V posebni kategoriji mora operator sistema brezpilotnega zrakoplova izpolnjevati pogoje iz 5. člena Uredbe 2019/947/EU in pridobiti soglasje izvajalca storitev služb zračnega prometa;
- v odprti in posebni kategoriji na letališčih, kjer ni zagotovljena letališka kontrola zračnega prometa, v radiju 2600 m od obeh pragov vzletno-pristajalne steze in v pasu 2600 m vzporedno od središčne črte vzletno-pristajalne steze letališča. Prepoved ne velja v primerih, ko so posebej predvideni postopki za letenje sistemov brezpilotnih zrakoplovov opredeljeni v navodilih obratovalca letališča za uporabo letališča, ali če operator sistema brezpilotnega zrakoplova pridobi soglasje obratovalca letališča;

- v odprti in posebni kategoriji na heliportih znotraj radija 1850 m. Prepoved ne velja, če operator sistema brezpilotnega zrakoplova pridobi soglasje obratovalca heliporta. Operator, ki izvaja operacije v odprti kategoriji, mora imeti certifikat usposobljenosti pilota na daljavo za podkategorijo A1 in A3;
- v odprti in posebni kategoriji na območjih javnega interesa, določenih v skladu z Uredbo Komisije (EU) št. 965/2012 z dne 5. oktobra 2012 o tehničnih zahtevah in upravnih postopkih za letalske operacije v skladu z Uredbo (ES) št. 216/2008 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L št. 296 z dne 25. 10. 2012, str. 1), zadnjič spremenjeno z Izvedbeno uredbo Komisije (EU) 2021/1296 z dne 4. avgusta 2021 o spremembi in popravku Uredbe (EU) št. 965/2012 v zvezi z zahtevami za načrtovanje in upravljanje goriva/energije ter zahtevami glede podpornih programov in psihološke ocene letalske posadke ter preizkusov za ugotavljanje prisotnosti psihoaktivnih snovi (UL L št. 282 z dne 5. 8. 2021, str. 5), znotraj radija 600 m. Prepoved ne velja, če operator sistema brezpilotnega zrakoplova pridobi soglasje upravljavca območja javnega interesa;
- v odprti in posebni kategoriji na vzletišču znotraj radija 500 m od referenčne točke vzletišča. Prepoved ne velja, če operator sistema brezpilotnega zrakoplova pridobi soglasje obratovalca vzletišča.

13. člen

(geografska območja na urbanih območjih)

(1) Operacije sistemov brezpilotnih zrakoplovov so zaradi zagotavljanja splošne varnosti in zasebnosti prepovedane v odprti kategoriji na območju, na katerem so objekti, namenjeni za stanovanje, poslovanje ali rekreacijo (npr. stanovanjske stavbe, stanovanjske hiše, šole, pisarne, športni objekti, parki), ali na katerem so objekti nizke gradnje, kjer so ljudje (npr. avtoceste).

(2) Ne glede na prejšnji odstavek, so operacije v geografskem območju iz prejšnjega odstavka v odprti kategoriji dovoljene za sisteme brezpilotnih zrakoplovov do teže 900 g do višine 50 m nad tlemi (AGL) izključno podnevi in ob soglasju lastnika ali uporabnika nepremičnine. Brezpilotni zrakoplov se med letom lahko nahaja največ 10 m čez mejo nepremičnine, za katero ima operator soglasje.

(3) Vsi operatorji, ki v odprti ali posebni kategoriji izvajajo operacije znotraj geografskega območja iz prvega odstavka tega člena, morajo oddati predhodno najavo agenciji v skladu z njenimi navodili.

14. člen

(geografska območja zaradi zagotavljanja jedrske varnosti)

(1) Ministrstvo, pristojno za okolje in organ, pristojen za jedrsko varnost lahko zaradi zagotavljanja jedrske varnosti in jedrskega varovanja predlagata določitev geografskih območij, znotraj katerih so operacije sistemov brezpilotnih zrakoplovov prepovedane ali omejene.

(2) Geografska območja iz prejšnjega odstavka se lahko vzpostavijo na območjih jedrskih objektov, vključno z varovalnim pasom, ki ga določi predlagatelj.

15. člen

(geografska območja zaradi obrambnih interesov)

(1) Ministrstvo, pristojno za obrambo lahko zaradi zagotavljanja varovanja in obrambnih interesov Republike Slovenije predlaga določitev geografskih območij, znotraj katerih so operacije sistemov brezpilotnih zrakoplovov prepovedane ali omejene.

(2) Geografska območja iz prejšnjega odstavka se lahko vzpostavijo na območjih z objekti, določenimi s predpisom, ki ureja določitev objektov in okolišev objektov, ki so posebnega pomena za obrambo, in ukrepah za njihovo varovanje, vključno z varovalnim pasom 200 m vodoravne oddaljenosti od takih objektov.

16. člen

(geografska območja zaradi izvajanja nalog policije)

(1) Policija lahko zaradi zagotavljanja varovanja, varovanja zasebnosti ali izvajanja nalog in ukrepov, ki jih opredeljuje zakon, ki ureja naloge in pooblastila policije predlaga določitev geografskih območij, znotraj katerih so operacije sistemov brezpilotnih zrakoplovov prepovedane ali omejene.

17. člen

(geografska območja zaradi potreb varovanja)

(1) Zavezanci na podlagi predpisov, ki urejajo obvezno organiziranje varovanja lahko zaradi zagotavljanja varovanja in zasebnosti predlagajo določitev geografskih območij, znotraj katerih so operacije s sistemi brezpilotnih zrakoplovov prepovedane ali omejene.

(2) Geografsko območje iz prejšnjega odstavka lahko obsega največ varovano območje, kot je opredeljeno z zakonom, ki ureja zasebno varovanje.

18. člen

(geografska območja zaradi ohranjanja narave)

(1) Ministrstvo, pristojno za okolje lahko zaradi zagotavljanja interesov ohranjanja narave predlaga določitev geografskih območij na zavarovanih območjih in naravnih vrednotah, na katerih je prepoved oziroma omejitev izvajanja operacij z brezpilotnimi zrakoplovi določena v predpisih, ki urejajo ohranjanje narave.

(2) Podrobnejši pogoji izvajanja operacij s sistemi brezpilotnih zrakoplovov znotraj geografskih območij iz prejšnjega odstavka so določeni v predpisih, ki so podlaga za določitev geografskih območij oziroma se v skladu s 7a. členom te uredbe opredelijo ob določitvi posameznega geografskega območja.

19. člen

(geografska območja zaradi izvajanja meteorološke dejavnosti)

Ministrstvo, pristojno za okolje in organ, pristojen za izvajanje državne meteorološke, hidrološke, oceanografske in seizmološke službe lahko zaradi zagotavljanja spremljanja vremenskih pojavov v atmosferi in varovanja objektov predlagata določitev geografskih območij na območju meteoroloških radarjev in vertikalnih meritev atmosfere, vključno z varovalnim pasom v širini 100 m.

20. člen

(geografska območja na podlagi drugih predpisov)

(1) Državni organi, organi samoupravnih lokalnih skupnosti in nosilci javnih pooblastil lahko zaradi varnosti, varovanja, zasebnosti ali varstva okolja predlagajo določitev drugih geografskih območij, znotraj katerih so operacije prepovedane ali omejene, kadar je takšna omejitev opredeljena v zakonu ali odloku samoupravne lokalne skupnosti ali na predpisu, izdanem na njuni podlagi.

(2) Podrobnejši pogoji izvajanja operacij s sistemi brezpilotnih zrakoplovov znotraj geografskih območij iz prejšnjega odstavka so določeni v predpisih, ki so podlaga za določitev geografskih območij oziroma se v skladu s 7a. členom te uredbe opredelijo ob določitvi posameznega geografskega območja.

21. člen

(geografska območja na podlagi ocene tveganja)

(1) Agencija lahko predlaga določitev geografskega območja, znotraj katerega so operacije sistemov brezpilotnih zrakoplovov izvzete iz ene ali več zahtev odprte kategorije. Določitev mora temeljiti na oceni tveganja, ki jo pripravi agencija.

(2) Kadar agencija za geografska območja iz prejšnjega odstavka določi največjo dovoljeno višino, do katere se lahko izvajajo operacije sistemov brezpilotnih zrakoplovov, ta ne sme presegati 500 m.

22. člen

(geografska območja zaradi dejavnosti letalskih modelarskih klubov)

(1) Agencija lahko zaradi izvajanja dejavnosti letalskih modelarskih klubov in združenj v dovoljenju iz 16. člena Uredbe 2019/947/EU določi geografsko območje, znotraj katerega so pod pogoji, navedenimi v dovoljenju, dovoljene operacije sistemov brezpilotnih zrakoplovov, ki se izvajajo v okviru letalskih modelarskih klubov in združenj.

(2) Kadar agencija za geografska območja iz prejšnjega odstavka določi največjo dovoljeno višino, do katere se lahko izvajajo operacije sistemov brezpilotnih zrakoplovov, ta ne sme presegati 500 m.

23. člen

(začasna geografska območja zaradi izvajanja nalog policije)

(1) Policija lahko na območju izvajanja nalog policije, kadar ta izvaja ukrepe o začnih omejitvah gibanja v skladu z zakonom, ki ureja naloge in pooblastila policije, vzpostavi začasno geografsko območje, znotraj katerega prepove ali omeji operacije s sistemi brezpilotnih zrakoplovov.

(2) Predhodno dovoljenje za izvajanje operacij sistemov brezpilotnih zrakoplovov znotraj geografskih območij iz prejšnjega odstavka izda policija.

(3) Policija izvede objavo, obveščanje oziroma označevanje začnih geografskih območij v skladu s predpisom iz prvega odstavka tega člena.

(4) Začasna geografska območja iz tega člena se lahko v nekaterih primerih, na podlagi četrtega odstavka 11. člena te uredbe, objavijo v sistemu za objavo geografskih območij.

III. OPERACIJE, KI SE S SISTEMI BREZPILOTNIH ZRAKOPLOVOV ZNOTRAJ GEOGRAFSKIH OBMOČIJ IZVAJAJO ZARADI IZVAJANJA JAVNIH POOBLASTIL

24. člen

(izvajanje operacij za potrebe izvajanja javnih pooblastil)

(1) Državni organi in organi samoupravnih lokalnih skupnosti ter nosilci javnih pooblastil, ki so osebe javnega prava (javne agencije, javni zavodi, javni skladi, javni gospodarski zavodi in javna podjetja), lahko za namen opravljanja nalog iz svojih pristojnosti, izvajajo operacije s sistemi brezpilotnih zrakoplovov v skladu s splošnimi pravili in omejitvami, kot jih opredeljuje Uredba 2019/947/EU in ta uredba.

(2) Kadar operacij iz prejšnjega odstavka zaradi specifičnih operativnih potreb ni mogoče izvesti ob upoštevanju splošnih pravil in omejitev v zvezi z geografskimi območji iz II. poglavja te uredbe, lahko operatorji iz prejšnjega odstavka izvajajo operacije s sistemi brezpilotnih zrakoplovov tako, da upoštevajo dopustna odstopanja od splošnih pravil v zvezi z geografskimi območji, navedena v 25. členu te uredbe. Operator mora pri tem v celoti upoštevati pravila in postopke, ki jih določa Uredba 2019/947/EU in ta uredba ter izpolnjevati dodatne zahteve iz tretjega in četrtega odstavka tega člena.

(3) Operator, ki namerava izvajati operacije s sistemi brezpilotnih zrakoplovov na podlagi prejšnjega odstavka, predhodno priglasí nameravano dejavnost agenciji. Priglasitev velja največ eno leto in poteče 31. decembra. Priglasitev se vloži v skladu z navodili agencije in vsebuje najmanj:

- navedbo javnega pooblastila, določenega s predpisom, zaradi izvajanja katerega bo operator izvajal operacije na podlagi tega člena,
- navedbo nalog iz svojih pristojnosti, določenih s predpisom ali drugim aktom, zaradi izvajanja katerih bo operator izvajal operacije na podlagi tega člena
- opis predvidenih operativnih značilnosti nameravanih operacij,
- obrazložitev razlogov (omejitev), zaradi katerih operator ne more izvajati operacij v skladu s splošnimi pravili in omejitvami v zvezi z geografskimi območji iz II. poglavja te uredbe.

(4) Operator o izvajanju operacij na podlagi drugega odstavka tega člena vodi dnevnik letenja, ki mora vsebovati podatke o datumu in času operacije, tipu sistema brezpilotnega zrakoplova, pilotu na daljavo, lokaciji vzleta in pristanka, trajanju in namenu operacije. Operator dnevnik letenja na zahtevo predloži agenciji.

(5) Kadar je za izvajanje operacij znotraj geografskih območij iz 12. do 23. člena te uredbe zahtevano predhodno dovoljenje, se to lahko poda v obliki pisnega dogovora o izvajanju operacij, ki ga operator sklene s posameznim upravljavcem geografskega območja oziroma subjektom, ki poda predhodno dovoljenje. Dogovor se lahko sklene za izvajanje večjega števila operacij v daljšem časovnem obdobju. Dodatne omejitve, pogoje in trajanje soglasja operator in posamezni subjekt določita v dogovoru.

(6) Operacije s sistemi brezpilotnih zrakoplovov državnih organov, organov samoupravnih lokalnih skupnosti in nosilcev javnih pooblastil, ki se zaradi posebnih operativnih potreb ne morejo izvajati v skladu s pravili Uredbe 2019/947/EU in te uredbe, se izvajajo kot državne aktivnosti, v skladu z zakonom, ki ureja letalstvo in posebnimi predpisi, ki urejajo letenje državnih brezpilotnih zrakoplovov.

25. člen

(dopustna odstopanja od pravil izvajanja operacij znotraj geografskih območij)

(1) Za izvajanje operacij v odprti kategoriji na urbanih območjih iz prvega odstavka 13. člena te uredbe, ob upoštevanju ostalih navedenih pogojev iz 13. člena te uredbe, operatorjem ni treba pridobiti soglasja lastnika oziroma uporabnika zemljišča.

(2) Za izvajanje operacij znotraj geografskih območij, določenih na podlagi 17. člena te uredbe operatorjem ni potrebno pridobiti predhodnega dovoljenja upravljalca geografskega območja, morajo pa o nameravanih operacijah upravljavca geografskega območja predhodno obvestiti. Pri izvajanju operacij morajo operatorji upoštevati morebitne dodatne zahteve in pogoje v zvezi z izvajanjem operacij, ki veljajo znotraj geografskega območja.

(3) Poleg odstopanj iz tega člena se za operacije, ki se izvajajo v skladu s tem poglavjem, uporabljajo tudi druga odstopanja in pravila, kadar so bila za posamezno geografsko območje določena v postopku iz 7a. člena te uredbe in so objavljena v sistemu iz 11. člena te uredbe.

IV. KAZENSKÉ DOLOČBE

26. člen

(prekrški – registracija operatorja)

(1) Z globo 1000 eurov se za prekršek kaznuje operator sistema brezpilotnega zrakoplova, ki je pravna oseba, če ni registriran v skladu s 14. členom Uredbe 2019/947/EU.

(2) Z globo 800 eurov se za prekršek kaznuje operator sistema brezpilotnega zrakoplova, ki je samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, če stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

(3) Z globo 500 eurov se za prekršek kaznuje odgovorna oseba pravne osebe, samostojnega podjetnika posameznika oziroma posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, če stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.

(4) Z globo 400 eurov se za prekršek kaznuje posameznik, ki je operator sistema brezpilotnega zrakoplova, če stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.

27. člen

(prekrški – geografska območja zaradi zagotavljanja letalske varnosti)

(1) Z globo 2500 eurov se za prekršek kaznuje operator sistema brezpilotnega zrakoplova, ki je pravna oseba, če izvaja operacije sistema brezpilotnega zrakoplova v geografskem območju iz 12. člena te uredbe, v katerem je zaradi zagotavljanja letalske varnosti izvajanje teh operacij prepovedano ali omejeno ali izvaja operacije v nasprotju s posamezno prepovedjo ali omejitvijo, ali brez prehodnega dovoljenja, v skladu z določbami 9. in 12. člena te uredbe.

(2) Z globo 2000 eurov se za prekršek kaznuje operator sistema brezpilotnega zrakoplova, ki je samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, če stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

(3) Z globo 1500 eurov se za prekršek kaznuje odgovorna oseba pravne osebe, samostojnega podjetnika posameznika oziroma posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, če stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.

(4) Z globo 1000 eurov se za prekršek kaznuje posameznik, ki je operator sistema brezpilotnega zrakoplova, če stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.

28. člen

(prekrški – druga geografska območja)

(1) Z globo 1500 eurov se za prekršek kaznuje operator sistema brezpilotnega zrakoplova, ki je pravna oseba, če izvaja operacije sistema brezpilotnega zrakoplova v geografskem območju iz 13. do 20. člena ali 23. člena te uredbe, v katerem je izvajanje teh operacij prepovedano ali omejeno ali izvaja operacije v nasprotju s posamezno prepovedjo ali omejitvijo, ali brez prehodnega dovoljenja v skladu z določbami 9. člena te uredbe.

(2) Z globo 1200 eurov se za prekršek kaznuje operator sistema brezpilotnega zrakoplova, ki je samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, če stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

(3) Z globo 1000 eurov se za prekršek kaznuje odgovorna oseba pravne osebe, samostojnega podjetnika posameznika oziroma posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, če stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.

(4) Z globo 700 eurov se za prekršek kaznuje posameznik, ki je operator sistema brezpilotnega zrakoplova, če stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.

29. člen

(prekrški – usposobljenost pilota na daljavo)

(1) Z globo 400 eurov se za prekršek kaznuje pilot na daljavo, ki ne opravi spletnega tečaja usposabljanja in spletnega preverjanja teoretičnega znanja oziroma ne pridobi certifikata o usposobljenosti pilota na daljavo v skladu z UAS.OPEN.020, UAS.OPEN.030 oziroma UAS.OPEN.040 dela A priloge Uredbe 2019/974/EU.

(2) Z globo 200 eurov se za prekršek kaznuje pilot na daljavo, ki nima pri sebi dokazila o spletnem tečaju usposabljanja in spletnem preverjanju teoretičnega znanja oziroma certifikata o usposobljenosti pilota na daljavo v skladu z UAS.OPEN.060 dela A priloge Uredbe 2019/974/EU.

30. člen

(prekrški – pravila odprte kategorije)

(1) Z globo 1000 eurov se za prekršek kaznuje pilot na daljavo, ki je pravna oseba, če:

- ne izvaja operacije sistema brezpilotnega zrakoplova, ki spada glede na podkategorije A1, A2 in A3 v enega od razredov, opredeljenih v Delegirani uredbi Komisije (EU) 2019/945 z dne 12. marca 2019 o sistemih brezpilotnega zrakoplova in operatorjih sistemov brezpilotnega zrakoplova iz tretjih držav (UL L št. 152 z dne 11. 6. 2019, str. 1), zadnjič spremenjeni z Delegirano uredbo Komisije (EU) 2020/1058 z dne 27. aprila 2020 o spremembi Delegirane uredbe (EU) 2019/945 v zvezi z uvedbo dveh novih razredov sistemov brezpilotnega zrakoplova (UL L št. 232 z dne 20. 7. 2020, str. 1), (v nadaljnjem besedilu: Delegirana uredba 2019/945/EU), ali ne izpolnjuje pogojev iz 20. člena v skladu s točko a) prvega odstavka 4. člena Uredbe 2019/947/EU v povezavi z delom A priloge Uredbe 2019/947/EU, ali če uporablja zasebno izdelan sistem brezpilotnega zrakoplova v nasprotju s 16. točko 2. člena Uredbe 2019/947/EU;
- izvaja operacije v posamezni podkategoriji odprte kategorije sistema brezpilotnega zrakoplova, katerega največja vzletna masa brezpilotnega zrakoplova je 25 kg ali več v skladu s točko b) prvega odstavka 4. člena Uredbe 2019/947/EU;
- izvaja operacije v nasprotju z določbami za posamezno podkategorijo odprte kategorije sistema brezpilotnega zrakoplova nad zborom ljudi ali ne leti na varni razdalji od ljudi ali objektov v skladu s točko c) prvega odstavka 4. člena Uredbe 2019/947/EU;
- ne zagotovi, da je brezpilotni zrakoplov v odprti kategoriji vedno v njegovem vidnem polju, razen kadar zrakoplov leti v načinu spremljanja pilota ali kadar pilotu pomaga opazovalec brezpilotnega zrakoplova, kakor je določeno v delu A priloge Uredbe 2019/947/EU v skladu s točko d) prvega odstavka 4. člena Uredbe 2019/947/EU;
- ne zagotovi, da se brezpilotni zrakoplov v odprti kategoriji med letom ohranja na razdalji 120 metrov od najbližje točke na zemeljski površini, razen kadar preleti oviro, kakor je določeno v delu A priloge Uredbe 2019/947/EU v skladu s točko e) prvega odstavka 4. člena Uredbe 2019/947/EU;
- ne zagotovi, da brezpilotni zrakoplov v odprti kategoriji med letom ne prevaža nevarnih snovi in ne odvrže nobenega materiala v skladu s točko f) prvega odstavka 4. člena Uredbe 2019/947/EU.

(2) Z globo 800 eurov se za prekršek kaznuje pilot na daljavo, ki je samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, če stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

(3) Z globo 500 eurov se za prekršek kaznuje odgovorna oseba pravne osebe, samostojnega podjetnika posameznika oziroma posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, če stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.

(4) Z globo 400 eurov se za prekršek kaznuje posameznik, ki je pilot na daljavo, če stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.

31. člen **(prekrški – odgovornosti operatorja v odprti kategoriji)**

(1) Z globo 1500 eurov se za prekršek kaznuje operator sistema brezpilotnega zrakoplova, ki je pravna oseba, če ne izpolni zahtev iz UAS.OPEN.050 dela A priloge Uredbe 2019/947/EU.

(2) Z globo 1000 eurov se za prekršek kaznuje operator sistema brezpilotnega zrakoplova, ki je samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, če stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

(3) Z globo 800 eurov se za prekršek kaznuje odgovorna oseba pravne osebe, samostojnega podjetnika posameznika oziroma posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, če stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.

(4) Z globo 600 eurov se za prekršek kaznuje posameznik, ki je operator sistema brezpilotnega zrakoplova, če stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.

32. člen **(prekrški – odgovornosti pilota na daljavo v odprti kategoriji)**

Z globo 600 eurov se za prekršek kaznuje pilot na daljavo, če pred začetkom operacije sistema brezpilotnega zrakoplova ali med letom ne izpolni zahtev iz UAS.OPEN.060 dela A priloge Uredbe 2019/947/EU.

33. člen
(prekrški – pravila posebne kategorije)

(1) Z globo 2000 eurov se za prekršek kaznuje operator sistema brezpilotnega zrakoplova, ki je pravna oseba, če izvaja operacije sistema brezpilotnega zrakoplova v posebni kategoriji brez operativnega dovoljenja, izjave o skladnosti s standardnim scenarijem ali brez spričevala operatorja lahkega sistema brezpilotnega zrakoplova v skladu s 5. členom Uredbe 2019/947/EU.

(2) Z globo 1500 eurov se za prekršek kaznuje operator sistema brezpilotnega zrakoplova, ki je samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, če stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

(3) Z globo 1200 eurov se za prekršek kaznuje odgovorna oseba pravne osebe, samostojnega podjetnika posameznika oziroma posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, če stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.

(4) Z globo 1000 eurov se za prekršek kaznuje posameznik, ki je operator sistema brezpilotnega zrakoplova, če stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.

34. člen
(prekrški – letalski modelarski klubi)

(1) Z globo 1500 eurov se za prekršek kaznuje pravna oseba, ki je letalski modelarski klub ali združenje, če izvaja operacije sistema brezpilotnega zrakoplova brez dovoljenja za operacije sistemov brezpilotnih zrakoplovov v okviru letalskih modelarskih klubov in združenj v skladu s 16. členom Uredbe 2019/947/EU ali v nasprotju z izdanim dovoljenjem.

(2) Z globo 800 eurov se za prekršek kaznuje odgovorna oseba pravne osebe, če stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

35. člen
(prekrški – čezmejne operacije)

(1) Z globo 3000 eurov se za prekršek kaznuje operator sistema brezpilotnega zrakoplova, ki je pravna oseba, če v zračnem prostoru Republike Slovenije izvaja čezmejne operacije ali operacije sistemov brezpilotnih zrakoplovov zunaj države registracije:

- brez potrdila agencije, da so ukrepi za zmanjšanje tveganja ustrezni za tovrstno operacijo v skladu z drugim odstavkom 13. člena Uredbe 2019/947/EU, ali
- če agenciji ne predloži kopije izjave, predložene državi članici registracije, ter kopije potrdila o prejemu in popolnosti v skladu s tretjim odstavkom 13. člena Uredbe 2019/947/EU.

(2) Z globo 2500 eurov se za prekršek kaznuje operator sistema brezpilotnega zrakoplova, ki je samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, če stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

(3) Z globo 2000 eurov se za prekršek kaznuje odgovorna oseba pravne osebe, samostojnega podjetnika posameznika oziroma posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, če stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.

(4) Z globo 1500 eurov se za prekršek kaznuje posameznik, ki je operator sistema brezpilotnega zrakoplova v posebni kategoriji, če stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.

36. člen
(prekrški – onemogočanje dostopa pristojnim organom)

(1) Z globo 2000 eurov se za prekršek kaznuje operator sistema brezpilotnega zrakoplova, ki je pravna oseba, če uradnim osebam agencije ne omogoči dostopa do vsakega objekta, sistema brezpilotnega zrakoplova, dokumenta, evidence, podatkov, postopkov ali vsakega drugega gradiva, relevantnega za njegovo dejavnost, za katero se zahteva operativno dovoljenje ali operativna izjava, ne glede na to, ali je njegova

dejavnost oddana v izvajanje ali podizvajanje drugi organizaciji v skladu z UAS.SPEC.090 dela B priloge Uredbe 2019/947/EU.

(2) Z globo 1500 eurov se za prekršek kaznuje operator sistema brezpilotnega zrakoplova, ki je samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, če stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

(3) Z globo 1300 eurov se za prekršek kaznuje odgovorna oseba pravne osebe, samostojnega podjetnika posameznika oziroma posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, če stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.

(4) Z globo 1100 eurov se za prekršek kaznuje posameznik, ki je operator sistema brezpilotnega zrakoplova v posebni kategoriji, če stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.

V. PREHODNE IN KONČNA DOLOČBA

37. člen (prehodna obdobja – odprta kategorija)

(1) Pilot na daljavo, ki upravlja brezpilotni zrakoplov z največjo vzletno maso med 250 g in 500 g in ne izpolnjuje zahtev iz delov 1 do 5 priloge k Delegirani uredbi 2019/945/EU, mora končati spletni tečaj usposabljanja, po katerem je uspešno opravil spletno preverjanje teoretičnega znanja iz točke b) četrtega odstavka UAS.OPEN.020 dela A priloge Uredbe 2019/947/EU.

(2) Pilot na daljavo, ki upravlja brezpilotni zrakoplov z največjo vzletno maso, manjšo od 2 kg, in ne izpolnjuje zahtev iz delov 1 do 5 priloge k Delegirani uredbi 2019/945/EU, mora glede usposobljenosti izpolnjevati zahteve iz drugega odstavka UAS.OPEN.030 dela A priloge Uredbe 2019/947/EU.

(3) Pilot na daljavo, ki upravlja brezpilotni zrakoplov z največjo vzletno maso, večjo od 2 kg in manjšo od 25 kg in ne izpolnjuje zahtev iz delov 1 do 5 priloge k Delegirani uredbi 2019/945/EU, mora glede usposobljenosti izpolnjevati zahteve iz točke b) četrtega odstavka UAS.OPEN.020 dela A priloge Uredbe 2019/947/EU.

38. člen (prehodna obdobja – nacionalni standardni scenariji)

Operatorji sistemov brezpilotnih zrakoplovov lahko v skladu s petim odstavkom 5. člena Uredbe 2019/947/EU do uveljavitve Dodatka 1 k prilogi Uredbe 2019/947/EU predložijo izjave, ki temeljijo na standardnih scenarijih, določenih z operativno-tehnično zahtevo agencije.

39. člen (prehodna obdobja – geografska območja)

(1) Predlagatelji geografskih območij, določenih na podlagi Uredbe o izvajanju izvedbene uredbe Komisije (EU) o pravilih in postopkih za upravljanje brezpilotnih zrakoplovov (Uradni list RS, št. 195/20 in 31/21), morajo v roku enega leta po uveljavitvi te uredbe zagotoviti izpolnjevanje zahtev iz 8. člena te uredbe.

(2) Za geografska območja, vzpostavljena na podlagi Uredbe o izvajanju izvedbene uredbe Komisije (EU) o pravilih in postopkih za upravljanje brezpilotnih zrakoplovov (Uradni list RS, št. 195/20 in 31/21) se smiselno uporabljajo tudi določbe četrtega odstavka 7. člena, 9., 10. in 11. člena te uredbe ter določbe III. poglavja te uredbe.

(3) Postopki vzpostavitve geografskih območij, začeti pred uveljavitvijo te uredbe, se končajo po tej uredbi.

40. člen (prenehanje veljavnosti)

Z dnem uveljavitve te uredbe preneha veljati Uredba o izvajanju izvedbene uredbe Komisije (EU) o pravilih in postopkih za upravljanje brezpilotnih zrakoplovov (Uradni list RS, št. 195/20 in 31/21).

41. člen
(začetek veljavnosti)

Ta uredba začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu.

Št. 007-490/2022/xx
Ljubljana, dne
EVA 2022-2430-0105

Vlada Republike Slovenije
dr. Robert Golob
predsednik

SLOVENIJA

Registracija operatorja sistemov brezpilotnih zrakoplovov

UAS OPERATOR REGISTRATION

Operator (Operator)

Datum izdaje (Issuing date)

Številka zadeve (Case number)

Naslov(Address)

Veljavno do (Expiration date) Registracijska številka(Registration number)

OBRAZLOŽITEV

EVA 2022-2430-0105

I. UVOD

1. Pravna podlaga (besedilo, vsebina zakonske določbe, ki je podlaga za izdajo uredbe)

Pravna podlaga za izdajo predlagane Uredbe o izvajanju Izvedbene uredbe Komisije (EU) o pravilih in postopkih za upravljanje brezpilotnih zrakoplovov je sedmi odstavek 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14 in 55/17), ki določa: »*Za izvrševanje predpisov Evropske unije vlada izdaja uredbe in druge akte iz svoje pristojnosti.*«

2. Rok za izdajo uredbe, določen z zakonom

Izvedbena uredba Komisije (EU) 2019/947 z dne 24. maja 2019 o pravilih in postopkih za upravljanje brezpilotnih zrakoplovov (v nadaljnjem besedilu: Uredba 2019/947/EU) se je začela uporabljati 31. 12. 2021. Uredba o izvajanju izvedbene uredbe Komisije (EU) o pravilih in postopkih za upravljanje brezpilotnih zrakoplovov (Uradni list RS, št. 195/20 in 31/21; v nadaljnjem besedilu: Uredba o izvajanju uredbe 2019/947/EU) je prav tako začela veljati 31. 12. 2021. Zaradi učinkovitejše implementacije zahtev Uredbe 2019/947/EU in na podlagi izkušenj v prvem letu izvajanja sprejetih predpisov se z novo Uredbo o izvajanju uredbe 2019/947/EU uvajajo nekatere spremembe, predvsem celovita ureditev področja geografskih območij sistemov brezpilotnih zrakoplovov (v nadaljnjem besedilu: geografska območja). Rok za izdajo nove uredbe ni določen, saj gre za nadomestitev veljavnega predpisa.

3. Splošna obrazložitev predloga uredbe, če je potrebna

Urejanje področja sistemov brezpilotnih zrakoplovov je bilo s sprejemom Uredbe (EU) 2018/1139 Evropskega Parlamenta in Sveta z dne 4. julija 2018 o skupnih pravilih na področju civilnega letalstva in ustanovitvi Agencije Evropske unije za varnost v letalstvu preneseno na raven Evropske unije. Od 31. 12. 2021 je v uporabi Izvedbena uredba 2019/947/EU o pravilih in postopkih za upravljanje brezpilotnih zrakoplovov, prav tako nacionalna Uredba o izvajanju Uredbe 2019/947/EU. Ta za doseganje skladnosti z zahtevami Uredbe 2019/947/EU opredeljuje nekatere dodatne ukrepe. Določa pristojni organ, posamezne zahteve glede letalskih modelarskih združenj ali klubov, geografska območja, vzpostavitev in vodenje sistema za objavljanje geografskih območij v zračnem prostoru Republike Slovenije ter ureja sankcioniranje kršitev, kar omogoča učinkovit nadzor nad izvajanjem Uredbe 2019/947/EU.

Na podlagi izkušenj po prvem letu izvajanja uredbe EU in nacionalnega predpisa ter zaradi potreb hitro razvijajočega področja brezpilotnih zrakoplovov, so se izkazale potrebe po spremembi posameznih rešitev, ki jih opredeljuje Uredba o izvajanju uredbe 2019/947/EU. Zaradi obsega sprememb in dopolnitev, boljše jasnosti in preglednosti predpisa ter posledičnih motehničnih razlogov se pripravi nova Uredba o izvajanju uredbe 2019/47/EU, ki nadomešča obstoječo uredbo. Spremembe in dopolnitve vključujejo:

- Urejanje geografskih območij je združeno v II. poglavju uredbe, ki opredeljuje načine in postopek določitve geografskih območij ter določbe v zvezi z njihovo vzpostavitvijo, spremembami in ukinitvijo (7. in 7. a člen), upravljanje geografskega območja (8. člen), obveznost pridobitve predhodnih dovoljenj za izvajanje operacij znotraj geografskih območij (9. člen) in izvajanje operacij za lastne potrebe znotraj geografskih območij (10. člen). Posodobljene so določbe v zvezi s sistemom za objavljanje geografskih območij (11. člen) ter podlage za vzpostavitev posameznih vrst geografskih območij (12. do 23. člen).
- Ureditev izvajanja operacij, ki se s sistemi brezpilotnih zrakoplovov znotraj geografskih območij izvajajo zaradi izvajanja javnih pooblastil, je opredeljeno v III. poglavju uredbe. Določena so pravila in pogoji za izvajanje operacij, ki jih upravičeni operatorji izvajajo v skladu s III. poglavjem (24. člen) ter dopustna odstopanja od splošnih pravil geografskih območij (25. člen) za izvajanje tovrstnih operacij. Pri tem je pomembno poudariti, da pri izvajanju operacij v skladu z določbami III. poglavja ne gre za klasične državne aktivnosti, saj so te izvzete iz urejanja v letalskih predpisih EU (npr. policijske ali vojaške aktivnosti), pač pa za manj zahtevne operacije subjektov, ki izvajajo javna pooblastila, takšne operacije pa je mogoče izvajati v okviru splošnih pravil za brezpilotne zrakoplove, z upoštevanjem nekaterih specifičnih izjem.
- Spremembe in dopolnitve določb o pristojnosti organov (2. člen), določb o letalskih modelarskih klubih in združenjih (6. člen), nekaterih kazenskih določb ter poglavja o prehodnih in končnih določbah.

4. Predstavitev presoje posledic za posamezna področja, če te niso mogle biti celovito predstavljene v predlogu zakona

Sprejetje te uredbe ne vpliva na finančne posledice, ki so bile predvidene že ob sprejetju prejšnje uredbe.

Zaradi novih nalog in obveznosti nekaterih organov (predvsem MZI in CAA) bi imelo izvajanje uredbe, ob morebitnem povečanem številu vlog za vzpostavitev novih geografskih območij (predvsem v začetnem obdobju) ali povečani potrebi po izvajanju operacij v skladu s III. poglavjem uredbe, lahko administrativne in kadrovske posledice zaradi povečanega obsega dela. Delno se spreminjajo tudi pristojnosti policije in občinskih redarstev v zvezi z nadzorom, zaradi česar pa so verjetne zgolj manjše administrativne in organizacijske prilagoditve, brez drugih posledic za te organe.

Ta uredba predvideva tudi aktivnosti drugih organov, predvsem v smislu izdaje mnenj v postopkih določitve geografskih območij. Hkrati se ukinja izdaja dovoljenj pristojnih organov za izvajanje operacij znotraj geografskih območij, saj se ta obveznost prenaša na upravljalce geografskih območij. Zaradi navedenih sprememb ni predvidenih administrativnih, kadrovskih ali finančnih posledic za druge organe.

II. VSEBINSKA OBRAZLOŽITEV PREDLAGANIH REŠITEV

K 1. členu (vseбина)

Ta člen določa obseg urejanja te uredbe. V primerjavi z Uredbo o izvajanju izvedbene uredbe Komisije (EU) o pravilih in postopkih za upravljanje brezpilotnih zrakoplovov (Uradni list RS, št. 195/20 in 31/21; v nadaljnjem besedilu: Prejšnja uredba) se v III. poglavju dodatno urejajo pravila v zvezi z geografskimi območji sistemov brezpilotnih zrakoplovov (v nadaljnjem besedilu: geografsko območje), ki veljajo za operatorje, ki izvajajo operacije z brezpilotnimi zrakoplovi za namen izvajanja javnih pooblastil.

Celovito se ureja tudi področje geografskih območij, predvsem v delu načinov in postopkov njihove določitve.

K 2. členu (pristojni organi)

Določijo se pristojni organi. Organi, pristojni za izvajanje in nadzor Uredbe 2019/947/EU in te uredbe ostajajo nespremenjeni, in sicer Javna agencija za civilno letalstvo Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: agencija) ter policija in občinsko redarstvo, ki ugotavljata prekrške posameznikov v zvezi z določbami o registraciji operatorjev in določbami o usposobljenosti pilotov na daljavo (prekrški iz 26. in 29. člena te uredbe).

Z novo uredbo se za policijo in občinska redarstva določajo dodatne pristojnosti nadzora in ugotavljanja prekrškov iz 28. člena (kršitve pravil in omejitev izvajanja operacij v geografskih območjih, ki niso vzpostavljena zaradi zagotavljanja letalske varnosti), če je storilec prekrška posameznik. Za izvajanje tega nadzora še vedno ostaja pristojna tudi agencija. Pristojnost se med policijo in občinska redarstva smiselno deli glede na vrsto geografskega območja, in sicer:

- policija izvaja nadzor in ugotavlja prekrške iz 28. člena znotraj geografskih območjih, ki so vzpostavljena zaradi zagotavljanja pomembnejših funkcij države. To so geografska območja zaradi zagotavljanja jedrske varnosti (14. člen), obrambnih interesov (15. člen), izvajanja nalog policije (16. člen) in potreb varovanja (17. člen) ter začasna geografska območja zaradi izvajanja nalog policije (23. člen);
- občinsko redarstvo izvaja nadzor in ugotavlja prekrške iz 28. člena znotraj geografskih območjih, ki so vzpostavljena zaradi ohranjanja narave (18. člen) in geografskih območjih, katerih določitev so predlagale samoupravne lokalne skupnosti v skladu z določbami 20. člena.

Z določitvijo pristojnosti policije oziroma občinskega redarstva se s to uredbo želi približati ureditvi, kot jo predvideva Uredba 2019/947/EU, ki v 18. členu določa odgovornosti pristojnega organa, ki ga država članica imenuje za izvajanje uredbe (letalski organ). Med te naloge ne sodi izvajanje nadzora nad operacijami v odprti kategoriji, saj se glede na množičnost uporabe brezpilotnih zrakoplovov v tej kategoriji predpostavlja, da nadzor ne izvaja letalski pristojni organ, pač pa policija oziroma drugi represivni organi, ki jih poznajo države članice, podobno kot to velja v cestnem prometu. Zato se predlaga, da del nadzora izvaja policija, v občinah, v katerih je ustanovljeno občinsko redarstvo, pa tudi občinski redarji.

Dodelitev pristojnosti občinskemu redarstvu, da izvaja nadzor in ugotavlja prekrške posameznikov v zvezi s pravili izvajanja operacij z brezpilotnimi zrakoplovi znotraj nekaterih geografskih območij, pa je smiselna tudi zaradi možnosti, da samoupravne lokalne skupnosti same predlagajo posamezna geografska območja (v skladu z 20. členom). Občinska redarstva lahko zaradi prisotnosti v lokalnem okolju in poznavanja lokalne problematike zagotavljajo tudi bistveno učinkovitejši nadzor.

Iz delovnih gradiv nekaterih držav članic, pridobljenih v postopkih izmenjave informacij med pristojnimi organi izhaja, da bodo naloge nadzora izvajali pristojni letalski organi, medtem ko bodo (oziroma ponekod že) nadzor v odprti kategoriji vršile policije (Švica, Luksemburg, Nizozemska, Španija, Malta, Francija in Italija) oziroma drugi represivni organi, ustanovljeni v državah članicah. Gre seveda za organe, ki svoje naloge dnevno že opravljajo na terenu in morebitne kršitve posledično tudi lahko zaznajo.

Zaradi sprememb načina in postopkov določitve geografskih območij, se na novo določa tudi pristojni organ za izvajanje postopkov v zvezi z določitvijo geografskih območij, ki se vzpostavijo na podlagi 14. do 21. člena te uredbe. Za te naloge je pristojni organ Ministrstvo za infrastrukturo. Gre za geografska območja, za katera ta uredba daje podlago za vzpostavitev, o njej pa v skladu z določbami druge alineje prvega odstavka 7. člena in 7a. člena te uredbe odloči ministrstvo, na predlog upravičenih predlagateljev iz 14. do 21. člena te uredbe.

K 3. členu (pomen izrazov)

Izrazi v tej uredbi pomenijo enako, kot so opredeljeni v Uredbi 2019/947/EU.

K 4. členu (registracija operatorjev sistemov brezpilotnih zrakoplovov)

Določbe v zvezi z registracijo operatorjev sistemov brezpilotnih zrakoplovov so bile v prejšnji uredbi opredeljene v 8. členu in se s to uredbo ne spreminjajo.

K 5. členu (zavarovanje)

Obveznost zavarovanja je bila v prejšnji uredbi določena v 9. členu in se ne spreminja. Zavarovanja sistemov brezpilotnih zrakoplovov se sklepajo v skladu s predpisom, ki ureja obvezna zavarovanja v prometu. Ta določa, da za obvezna zavarovanja zrakoplova veljajo pravila Uredbe (ES) št. 785/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. aprila 2004 o zahtevah v zvezi z zavarovanjem za letalske prevoznike in operatorje (UL L št. 138, z dne 30. 4. 2004, str. 1, v nadaljnjem besedilu: Uredba 785/2004/ES). Uredba 785/2004/ES pa se v skladu z drugim odstavkom 2. člena med drugim ne uporablja za modele zrakoplovov z največjo dovoljeno vzletno maso manjšo od 20 kg. Brezpilotni zrakoplovi se v smislu Uredbe 785/2004/ES štejejo med modele zrakoplovov, kar potrjuje tudi razlaga EASA, da je zavarovanje potrebno za brezpilotne zrakoplove nad 20 kg, če ni s predpisi posamezne države članice določeno zavarovanje tudi za lažje brezpilotne zrakoplove.

K 6. členu (letalski modelarski klub ali združenje)

Ta člen vsebuje določbe v zvezi z letalskimi modelarskimi klubi ali združenji, ki so bile v prejšnji uredbi določene v 4. členu, in sicer definicijo letalskega modelarskega kluba ali združenja, obliko vloge za pridobitev dovoljenja za operacije in možnost določitve drugačne minimalne starost pilota na daljavo. Te določbe se ne spreminjajo.

V ta člen je dodana določba, ki je bila opredeljena v drugem odstavku 5. člena prejšnje uredbe, in sicer, da agencija lahko znotraj geografskih območij iz 12. in 13. člena te uredbe, dovoli operacije sistemov brezpilotnih zrakoplovov letalskemu modelarskemu klubu ali združenju, v skladu s 16. členom Uredbe 2019/947/EU. V primeru, ko se letalskemu modelarskemu klubu ali združenju dovoli operacije znotraj geografskih območij iz 12. člena, ki vključujejo kontrolirano cono (CTR) (prva in druga alineja 12. člena), se dovoljenje izda po predhodnem soglasju izvajalca služb zračnega prometa.

K 7. členu (način določitve ter vzpostavitev, sprememba in ukinitvev geografskega območja)

Ta člen določa načine določitve geografskih območij ter pravila glede njihove vzpostavitve, sprememb in ukinitve. Država ima v skladu z določbami prvega in drugega odstavka 15. člena Uredbe 2019/947/EU možnost, da določi posamezna geografska območja, znotraj katerih iz razlogov varnosti, varovanja, zasebnosti ali okolja prepove ali omeji operacije s sistemi brezpilotnih zrakoplovov.

(1) Na podlagi izkušenj pri izvajanju prejšnje uredbe se zaradi boljše učinkovitosti in preglednosti upravljanja geografskih območij določa nov koncept v zvezi načini določitve geografskih območij. V primerjavi s prejšnjo uredbo so glede na značilnosti geografskih območij jasneje opredeljeni naslednji možni načini njihove določitve:

- Za geografska območja, katerih vzpostavitev je potrebna zaradi zagotavljanja letalske varnosti (geografska območja iz 12. člena te uredbe) ter zaradi splošne varnosti in zasebnosti (geografska območja iz 13. člena te uredbe) velja, da so določena neposredno z uredbo. Zaradi posebnega pomena teh območij za zagotavljanje varnosti in njihove permanentne veljavnosti, je smiselno, da se natančno opredelijo že v sami uredbi. Sprememba teh geografskih območij je možna zgolj s spremembo uredbe, s čimer je zagotovljena tudi večja stopnja jasnosti in preglednosti predpisanih omejitev. V praksi se način določanja teh območij v primerjavi s prejšnjo uredbo ne spreminja.

- Za geografska območja iz 14. do 21. člena te uredbe velja, da o njihovi določitvi odloča ministrstvo za infrastrukturo (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo) v soglasju z Javno agencijo za civilno letalstvo Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: agencija), in sicer v skladu s postopkom iz 7a. člena te uredbe ter na podlagi vloge. Podlage za vzpostavitev posameznih vrst geografskih območij ter predlagatelji, ki lahko predlagajo njihovo določitve so opredeljeni v 14. do 21. členu te uredbe. V primeru določitve geografskega območja v skladu z 21. členom te uredbe, kot soglasje agencije šteje predlog za določitve geografskega območja, ki ga poda agencija (dodatno soglasje ni smiselno, ker je agencija predlagatelj geografskega območja).

- Geografska območja, ki se na podlagi 22. člena te uredbe vzpostavijo zaradi izvajanja dejavnosti letalskih modelarskih klubov in združenj, določi agencija v dovoljenju, ki ga izda v skladu z določbami 16. člena Uredbe 2019/947/EU.

- Zaradi specifičnih operativnih potreb je predvidena posebna ureditev v zvezi z določitvijo začasnih geografskih območij (23. člen te uredbe), za določitev katerih ni pristojno ministrstvo, pač pa jih lahko za potrebe izvajanja svojih nalog in v skladu s pristojnostmi na podlagi zakona, ki ureja naloge in pooblastila policije, določi in vzpostavi policija. Začasna geografska območja se zaradi tehničnih zmožnosti obstoječega sistema za objavo geografskih območij praviloma tudi ne objavljajo v sistemu, kljub temu pa je objava mogoča v nekaterih primerih (četrti odstavek 11. člena te uredbe)

(2) Drugi odstavek določa, da ministrstvo o svoji odločitvi o določitvi geografskega območja obvesti agencijo, ki geografsko območje objavi v sistemu, s čimer se šteje, da je geografsko območje vzpostavljeno. Kot obvestilo agenciji velja dopis ministrstva ali posredovanje akta, s katerim je ministrstvo določilo geografsko območje, v vednost agenciji.

(3) Določeno je, da se geografsko območje lahko vzpostavi za določen ali nedoločen čas. To je smiselno zaradi različnih možnih razlogov vzpostavitve geografskih območij (ki so lahko tudi časovno omejeni), različnih potreb predlagateljev in morebitnih omejitev, ki bi jih izrazili drugi organi v postopku določitve.

(4) Predvidena je možnost, da ministrstvo spremeni ali ukine posamezno geografsko območje, v kolikor so za to izpolnjeni nekateri pogoji. To je možno v primeru, ko upravljavec geografskega območja ne izpolnjuje zahtev, določenih v 8. členu te uredbe, vključno z drugimi zahtevami, opredeljenimi v postopku določitve geografskega območja v skladu s 7a. členom te uredbe, ali pa se spremenijo okoliščine, ki so bile upoštevane v postopku določitve geografskega območja in so te spremembe takšne, da je potrebna sprememba ali ukinitvev geografskega območja. Kot sprememba geografskega območja se šteje, kadar se spremenijo pravila ali omejitve v zvezi z operacijami, »fizične« lastnosti geografskega območja, ali pa se spremenijo pogoji, ki jih morajo izpolnjevati operatorji, piloti na daljavo ali upravljavci geografskega območja. V vsakem trenutku pa lahko spremembo ali ukinitvev zaradi razlogov zagotavljanja letalske varnosti zahteva tudi agencija, ki v svojem predlogu to potrebo obrazloži. Določbe tega odstavka se smiselno uporabijo tudi za geografska območja, vzpostavljena na podlagi prejšnje uredbe.

(5) V navodilih, ki jih ministrstvo izda v soglasju z agencijo, se opredelijo podrobnejše zahteve glede vloge, s katero se predlaga določitev geografskega območja ter pravila v zvezi s postopki določitve, vzpostavitve, objave, spremembe in ukinitve geografskih območij. Prav tako se določijo tehnične značilnosti podatkov o geografskih območjih, ki jih morajo v vlogi posredovati predlagatelji in na podlagi katerih agencija izvede objavo v sistemu. Delno se navodila povzamejo po navodilih, ki jih je agencija izdala na podlagi četrtega odstavka 7. člena prejšnje uredbe.

K 7a. členu (postopek določitve geografskega območja o katerem odloča ministrstvo)

Ta člen podrobneje določa postopek določitve geografskega območja, kadar se določitev izvede na način, da o določitvi geografskega območja odloča ministrstvo (druga alineja prvega odstavka 7. člena te uredbe), in sicer v primeru določitve geografskih območij iz 14. do 21. člena.

(1) Ministrstvo začne postopek določitve geografskega območja na podlagi vloge, ki jo pošljejo upravičeni predlagatelji, določeni v 14. do 21. členu. V vlogi mora predlagatelj navesti osnovne podatke o geografskem območju, ki ga predlaga, podatke o predlagatelju in bodočem upravljavcu geografskega območja ter druge informacije, relevantne za določitev in vzpostavitev geografskega območja. Vsebina vloge se natančneje opredeli v navodilih, ki jih izda ministrstvo v soglasju z agencijo v skladu s petim odstavkom 7. člena.

(2) V nekaterih primerih bi lahko določitev geografskega območja vplivala na izvajanje pristojnosti posameznih državnih organov, zato je potrebno zagotoviti, da ti organi lahko sodelujejo v postopku določitve takšnega geografskega območja. Ministrstvo ob prejemu vloge oceni, na katere organe bi geografsko območje lahko vplivalo in organe pozove, da podajo mnenja glede določitve geografskega območja. V mnenju lahko organ navede dodatne zahteve, ki jih mora upoštevati upravljavec geografskega območja (npr. obveznost obveščanja o operacijah, zahteve v zvezi z izdajanjem predhodnih dovoljenj) ali dodatne zahteve za operatorje glede (npr. posamezne omejitve glede operacij). Poleg mnenj drugih organov ministrstvo za vsako določitev geografskega območja (ne glede na to za katero vrsto geografskega območja gre) pridobi tudi soglasje agencije, kot določa druga alineja prvega odstavka 7. člena. S tem se zagotovi, da je določitev vsakega geografskega območja dopustna z vidika zagotavljanja letalske varnosti in vplivanja na obstoječe ureditve zračnega prostora (npr. bližina letališč, vpliv na priletne in odletne koridorje in podobno).

(3) Ministrstvo o določitvi geografskih območij odloči z upravno odločbo. Pri tem smiselno upošteva določbe zakona, ki ureja splošni upravni postopek. Določena je ključna vsebina, ki jo ministrstvo navede v odločbi, in sicer:

- Razlog določitve geografskega območja, ki je eden izmed upravičenih razlogov, ki jih navaja Uredba 2019/947/EU, in sicer: varnost, varovanje, zasebnost ali okolje. Navede se tudi podlaga za določitev geografskega območja. Ustrezno podlago predstavljajo določbe 14. do 21. člena te uredbe oziroma podlaga v drugem predpisu, kadar se določi geografsko območje v skladu z 18. členom (geografska območja zaradi ohranjanja narave) ali geografsko območje v skladu z 20. členom (geografska območja na podlagi drugih predpisov). Tako za določitev geografskega območja po 18. členu, kot po 20. členu je podlaga v drugem predpisu pogoj za določitev;
- fizične značilnosti geografskega območja, kot so njegove meje in višina. Pri tem upošteva podatke iz vloge in morebitne omejitve, navedene v 14. do 21. členu;
- prepovedi in omejitve operacij ter pogoji, ki veljajo za nekatere ali vse operacije sistemov brezпилotnih zrakoplovov. Znotraj geografskega območja se namreč v skladu s prvim odstavkom 15. člena Uredbe 2019/947/EU lahko uvedejo različne vrste prepovedi ali omejitev, in sicer:
 - o prepoved ali omejitev nekaterih ali vseh vrst operacij sistemov brezпилotnih zrakoplovov, določitev pogojev za nekatere ali vse operacije sistemov brezпилotnih zrakoplovov ali zahteva za predhodno odobritev leta za nekatere ali vse operacije sistemov brezпилotnih zrakoplovov;
 - o zahteva za izpolnjevanje določenih okoljskih standardov za operacije sistemov brezпилotnih zrakoplovov;
 - o dovolitev dostopa le nekaterim razredom sistemov brezпилotnih zrakoplovov ali sistemom brezпилotnih zrakoplovov, opremljenih z nekaterimi tehničnimi značilnostmi (npr. sistemi za identifikacijo na daljavo ali sistemi za prepoznavanje geografskega položaja);
- podatke o upravljavcu geografskega območja, zlasti kontaktne podatke, ki se za namene izdaje predhodnih dovoljenj tudi vnesejo v sistem za objavo geografskih območij;
- dodatne zahteve za upravljavca geografskega območja, kadar jih v postopku določitve geografskega območja zahtevajo organi, ki izdajo mnenje ali agencija oziroma ministrstvo oceni, da je to smiselno zaradi ohranjanja ustreznih ureditev v zračnem prostoru;
- omejitve, ki veljajo za operacije, ki se izvajajo v skladu s III. poglavjem te uredbe. Vsako na novo določeno geografsko območje predstavlja omejitev tudi za operacije, ki se izvajajo na podlagi III. poglavja te uredbe (operacije za izvajanje javnih pooblastil). Ker so tovrstne operacije sicer izvzete iz nekaterih splošnih omejitev v zvezi z geografskimi območji, je treba ob določitvi posameznega novega geografskega območja, kadar je to potrebno, določiti tudi pogoje in omejitve, ki veljajo za te operacije. Ministrstvo te pogoje in omejitve opredeli na podlagi usklajevanja s predlagateljem, agencijo in drugimi organi ter v obsegu, ki je smiseln glede na značilnosti geografskega območja. Pri tem zasleduje cilj, da se v čim večji meri doseže namen, zaradi katerega je bila določitev geografskega območja predlagana, hkrati pa zagotovi čim lažje izvajanje operacij v skladu s III. poglavjem. Zaradi raznolikosti geografskih območij teh omejitev in pogojev ni mogoče določiti vnaprej in enotno, zato se jih določi v postopku določitve posameznega geografskega območja.

K 8. členu (upravljanje geografskega območja)

Vsako geografsko območje, ki je določeno na podlagi te uredbe ima upravljavca, ki z dnem vzpostavitve geografskega območja zagotavlja izvajanje nalog, povezanih z izdajo predhodnih dovoljenj in izpolnjuje druge zahteve, če so bile te določene z odločbo o določitvi geografskega območja.

Uvedba koncepta upravljanja posameznih geografskih območij na decentraliziran način je smiselna, saj gre pri določitvi geografskega območja za uvajanje prepovedi ali omejitev operacij brezпилotnih zrakoplovov znotraj določenega območja, ki jih predlagajo upravičeni predlagatelji. Gre za subjekte, ki na konkretnem območju izvajajo določene pristojnosti (npr. državni organi, zavezanci za varovanje, samoupravne lokalne skupnosti in drugi). V vsakem geografskem območju mora biti omogočen sistem, da se ne glede na določene prepovedi in omejitve, lahko dopusti izvajanje posameznih operacij, ki bi se morale (iz različnih razlogov) izvajati znotraj tega območja ali pa je pridobitev predhodnega dovoljenja sama po sebi določena kot omejitev izvajanja operacij. Zato je glavna naloga upravljavca izdaja predhodnih dovoljenj za operacije znotraj geografskega območja. Postopek izdaje dovoljenj upravljavec določi interno in ga mora predlagatelj predložiti ob oddaji vloge na ministrstvo (podrobnosti bodo opredeljene v navodilih, ki jih objavi ministrstvo). O izdanih dovoljenjih mora upravljavec voditi seznam, ki ga na zahtevo da na vpogled pristojnim organom (agencija, nadzorni organi).

V primerjavi z ureditvijo v prejšnji uredbi (posamezni odstavki 5. člena prejšnje uredbe) se izdaja predhodnih dovoljenj iz pristojnosti določenih državnih organov prenese na upravljavce geografskih območij. Takšna ureditev je primerna, ker so državni organi vključeni že v postopek določitve geografskega območja in izdaja dovoljenj za posamezne operacije z njihove strani ni smiselna, prav tako pa povzroča nepotrebne administrativne obremenitve za organe. Ureditev se spreminja predvsem zaradi pomanjkljivosti, ki so se glede izdaje dovoljenj pokazale ob izvajanju prejšnje uredbe. Pri predhodnem dovoljenju ne gre za dovoljenje v smislu upravnega akta, pač pa zgolj za soglasje za izvajanje operacij in ga zato lahko izdajo tudi drugi subjekti.

K 9. členu (obveznost pridobitve predhodnega dovoljenja za izvajanje operacij znotraj geografskih območij)

Ta člen določa splošno obveznost operatorjev za pridobitev predhodnega dovoljenja za izvajanje operacij s sistemi brezpilotnih zrakoplovov znotraj vseh geografskih območij, v katerih so operacije prepovedane ali omejene. Ta zahteva ne velja za geografska območja, določena na podlagi 21. člena te uredbe, saj pri teh geografskih območjih ne gre za prepoved oziroma omejitev operacij, pač pa so nekatere operacije izvzete iz zahtev odprte kategorije v skladu z drugim odstavkom 15. člena Uredbe 2019/947/EU, zato pridobitev predhodnega dovoljenja ni potrebna. Prav tako pridobitev predhodnega dovoljenja ni predvidena za izvajanje operacij v geografskih območjih namenjenih dejavnostim letalskih modelarskih klubov in združenj (22. člen), ki izvajajo operacije na podlagi dovoljenja agencije (6. člen). Nadalje je za vsako vrsto geografskih območij določen način pridobitve predhodnega dovoljenja:

- za geografska območja zaradi letalske varnosti in na urbanih območjih so zahteve glede dovoljenj določene v 12. in 13. členu te uredbe in se ureditev ne spreminja v primerjavi s prejšnjo uredbo;
- za geografska območja, vzpostavljena na podlagi 14. do 20. člena te uredbe mora operator pridobiti predhodno dovoljenje upravljavca geografskega območja. V prejšnji uredbi so dovoljenja izdajali posamezni organi (glej obrazložitev 8. člena);
- za začasna območja so zahteve glede predhodnih dovoljenj določene v 23. členu te uredbe. Gre za posebno ureditev, saj se začasna geografska območja praviloma ne objavljajo v sistemu.

Vsi kontaktni podatki o upravljavcu geografskega območja, ki izdaja predhodna dovoljenja so za vsako posamezno geografsko območje objavljeni v sistemu za objavo geografskih območij.

K 10. členu

Operator, ki je upravljavec geografskega območja, lahko brez posebnega predhodnega dovoljenja izvaja operacije za lastne potrebe znotraj tega geografskega območja. Ta določba omogoča, da upravljavci geografskega območja (ki so večinoma tudi predlagatelji njegove določitve) izvajajo operacije za lastne potrebe brez dodatnih administrativnih obveznosti, saj že s tem, ko postanejo upravljavci, prevzamejo določene obveznosti. Ta ureditev nadomešča potrebno pridobivanje dovoljenj po prejšnji uredbi, ko je moral predlagatelj vzpostavitev geografskega območja po njegovi vzpostavitvi dodatno pridobiti še dovoljenje pristojnega organa za izvajanje lastnih aktivnosti znotraj tega območja.

K 11. členu (sistem za objavljanje geografskih območij)

Določbe glede sistema za objavo geografskih območij, ki jih je v prejšnji uredbi vseboval 7. člen, vsebinsko ostajajo nespremenjene. Sistem je bil vzpostavljen zaradi izvrševanja tretjega odstavka 15. člena Uredbe 2019/947/EU, ki od držav zahteva, da informacije o geografskih območjih javno objavijo v digitalni obliki. Za vzpostavitev in vodenje sistema je pristojna agencija.

S to uredbo se zaradi večje jasnosti dodaja določba, da so v sistemu objavljena vsa geografska območja, vzpostavljena na podlagi te uredbe, razen začasnih območij iz 23. člena. Zaradi zagotavljanja čim višje stopnje varnosti in preglednosti pravil (z vidika velikega števila laičnih uporabnikov) je cilj, da so v sistemu na enem mestu zbrane vse relevantne informacije ter prepovedi in omejitve v zvezi z geografskimi območji. Tudi zaradi tega je v četrtem odstavku dodana izjema od te določbe, ki omogoča, da se v sistemu lahko objavijo tudi začasna geografska območja, kadar je predvideno, da bodo vzpostavljena dlje časa (npr. nekaj dni ali več) in je objava zaradi učinkovitejšega zagotavljanja varnosti glede na okoliščine smiselna. Agencija takšno objavo izvede na podlagi zahteve za objavo, ki jo poda organ (iz 23. člena), ki začasno geografsko območje vzpostavi in v kolikor je objava tehnično in organizacijsko (časovno) izvedljiva. Ta določba se lahko uporabi v primeru dlje časa trajajočih intervencij ob naravnih in drugih nesrečah, izvajanja nalog policije in podobno, in predstavlja dodatno varovalko za preprečitev izvajanja nepooblaščenih operacij znotraj teh območij. Za te primere sicer že Uredba 2019/947/EU v poglavju UAS.OPEN.060 Dela A priloge določa, da pilot na daljavo ne sme leteti blizu območja ali znotraj območja, kjer potekajo ukrepi za odzivanje v izrednih razmerah, vendar lahko v praksi pride do težav, saj ta območja običajno niso objavljena v sistemu in tako informacija o omejitvi ni dostopna pilotu na daljavo.

Določba iz četrtega odstavka 7. člena prejšnje uredbe o navodilih glede tehničnih značilnostih podatkov (podatkovni model Eurocae 269) je v novi uredbi vključena v petem odstavku 7. člena, ki določa, da ministrstvo v soglasju z agencijo izda navodila glede postopkov za določitev, vzpostavitev, objavo, spremembo in ukinitvev geografskih območij.

K 12. členu (geografska območja zaradi zagotavljanja letalske varnosti)

Ta člen določa geografska območja, ki so vzpostavljena zaradi zagotavljanja letalske varnosti in so bila v prejšnji uredbi določena v prvi do šesti alineji prvega odstavka 5. člena ter prepovedi in omejitve za operacije z brezpilotnimi zrakoplovi znotraj teh območij.

Ker so geografska območja iz tega člena posebnega pomena za zagotavljanje letalske varnosti, so določena in vzpostavljena neposredno z uredbo (v skladu s prvo alinejo prvega odstavka 7. člena te uredbe), kar pripomore tudi k večji prepoznavnosti omejitev pri uporabnikih.

K 13. členu (geografska območja na urbanih območjih)

Določena so geografska območja na urbanih območjih, ki so vzpostavljena zaradi zagotavljanja splošne varnosti in zasebnosti in so bila v prejšnji uredbi vključena v sedmi in osmi alineji prvega odstavka 5. člena. Definicija geografskega območja ostaja enaka, se pa spreminjajo nekateri pogoji, pod katerimi se v teh območjih operacije v odprti kategoriji lahko izvajajo, in sicer:

- dovoljena teža brezpilotnega zrakoplova se poveča na 900 g (prej 500 g), ki se s tem uskladi z dovoljeno težo brezpilotnega zrakoplova razreda C1 (v skladu z Uredbo 2019/947/EU), ki se lahko uporablja v podkategoriji A1. Poleg tega je povečanje teže smiselno tudi zato, ker je na območju, na katerem so objekti, namenjeni za stanovanje, poslovanje ali rekreacijo, na nekaterih lokacijah letenje z brezpilotnimi zrakoplovi možno izvajati v skladu s pravili podkategorije A2;

- kot ustrezno soglasje za izvajanje operacij se poleg soglasja lastnika šteje tudi soglasje uporabnika nepremičnine, nad katero se izvajajo operacije z brezpilotnim zrakoplovom. Namen pogoja pridobitve soglasja je zagotavljanje zasebnosti, kar v največji meri vpliva na uporabnika nepremičnine (ki ni nujno tudi lastnik), zato je smiselno, da je operacija dovoljena, če s tem soglašata uporabnik. S tem se tudi prepreči situacije pridobivanja soglasja, v primerih, ko je lastnik država, saj je bilo v preteklosti nekaj primerov, ko so morali drugi državni organi ali upravljavci zemljišč v lasti države za operacije pridobiti soglasje vlade. Zaradi praktičnih razlogov je določeno, da se brezpilotni zrakoplov med letom lahko nahaja največ 10 m čez mejo nepremičnine, za katero ima operator soglasje.

Določba osme alineje prvega odstavka 5. člena prejšnje uredbe, ki je določala možnost dodatnih omejitev samoupravnih lokalnih skupnosti v zvezi z ožjimi urbanih območji ni več relevantna in se briše. Zaradi preoblikovanja koncepta določitve geografskih območij je definicija ožjega urbanega območja zajeta že v določbah tega člena. Možnost določitve dodatnih geografskih območij ali dodatnih pogojev s strani samoupravnih lokalnih skupnosti je opredeljena v 20. členu te uredbe. Enak mehanizem je bil v prejšnji uredbi opredeljen v 6. členu in se tako vsebinsko ne spreminja.

K 14. členu (geografska območja zaradi zagotavljanja jedrske varnosti)

Ta člen predstavlja podlago za določitev geografskih območij zaradi zagotavljanja jedrske varnosti, ki je bila v prejšnji uredbi opredeljena v sedmem odstavku 5. člena. Kot subjekt, ki lahko predlaga določitev teh območij sta določena ministrstvo, pristojno za okolje in organ, pristojen za jedrsko varnost. Določeno je, da se ta geografska območja lahko predlagajo na območjih jedrskih objektov, vključno z varovalnim pasom, ki ga določi predlagatelj. Varovalni pas se smiselno določi zgolj v najmanjšem obsegu (npr. do največ 200 m), ki je potreben zaradi izvajanja varovanja in varnosti jedrskega objekta oziroma geografskega območja. Jedrski objekti so natančneje definirani v zakonu, ki ureja varstvo pred ionizirajočimi sevanji in jedrsko varnost. Določbe v zvezi s pridobitvijo predhodnega soglasja za izvajanje operacij znotraj geografskega območja v tem členu niso vključene, ker se področje predhodnih dovoljenj s to uredbo sistematično ureja v 9. členu.

K 15. členu (geografska območja zaradi obrambnih interesov)

Ta člen predstavlja podlago za določitev geografskih območij zaradi zagotavljanja varovanja in obrambnih interesov Republike Slovenije, ki je bila v prejšnji uredbi opredeljena v četrtem odstavku 5. člena. Kot subjekt, ki lahko predlaga določitev teh območij je določeno ministrstvo, pristojno za obrambo. Določba se sicer vsebinsko ne spreminja v primerjavi s prejšnjo ureditvijo. Določbe v zvezi s pridobitvijo predhodnega soglasja za izvajanje operacij znotraj geografskega območja v tem členu niso vključene, ker se področje predhodnih dovoljenj s to uredbo sistematično ureja v 9. členu.

K 16. členu (geografska območja zaradi izvajanja nalog policije)

Ta člen predstavlja podlago za določitev geografskih območij zaradi izvajanja nalog in pooblastil policije, ki je bila v prejšnji uredbi opredeljena v petem odstavku 5. člena. Kot subjekt, ki lahko predlaga določitev teh območij, je določena policija. Ta člen se uporablja za stalna geografska območja, medtem, ko so začasna geografska območja, ki jih vzpostavi policija, urejena v 23. členu te uredbe (v prejšnji uredbi so bila tako stalna kot začasna območja urejena z isto določbo). Določba se sicer vsebinsko ne spreminja v primerjavi s prejšnjo ureditvijo. Določbe v zvezi s pridobitvijo predhodnega soglasja za izvajanje operacij znotraj geografskega območja v tem členu niso vključene, ker se področje predhodnih dovoljenj s to uredbo sistematično ureja v 9. členu.

K 17. členu (geografska območja zaradi potreb varovanja)

Ta člen predstavlja podlago za določitev geografskih območij zaradi zagotavljanja varovanja in zasebnosti, ki je bila v prejšnji uredbi opredeljena v šestem odstavku 5. člena. V primerjavi s prejšnjo ureditvijo se natančneje opredeli obseg območja, ki ga je mogoče določiti kot geografsko območje, in sicer je to lahko območje, ki je z

zakonom, ki ureja zasebno varovanje opredeljeno kot varovano območje. To je »*prostor, objekt ali območje v lasti, najemu ali upravljanju naročnika storitve, ki je s pogodbo, določeno z imetnikom licence, območje, na katerem se izvaja interno varovanje, in neposredna bližina varovane osebe*«. Za namen določitve geografskega območja se lahko uporabi tudi obseg varovanega območja, kot je določen v načrtu varovanja, ki ga ima zavezanec. Določbe v zvezi s pridobitvijo predhodnega soglasja za izvajanje operacij znotraj geografskega območja v tem členu niso vključene, ker se področje predhodnih dovoljenj s to uredbo sistematično ureja v 9. členu.

K 18. členu (geografska območja zaradi ohranjanja narave)

Ta člen predstavlja podlago za določitev geografskih območij zaradi zagotavljanja varstva okolja in ohranjanja narave, ki je bila v prejšnji uredbi opredeljena v tretjem odstavku 5. člena in se vsebinsko ne spreminja. Kot subjekt, ki lahko predlaga določitev teh območij je določeno ministrstvo, pristojno za okolje. Dodatno je določeno, da se natančnejši pogoji za izvajanje operacij, v kolikor niso opredeljeni v predpisih, ki urejajo ohranjanje narave, določijo v postopku določitve geografskega območja v skladu s 7a. členom. V nekaterih predpisih, ki so podlaga za vzpostavitev tovrstnih geografskih območij so namreč lahko navedene zgolj splošne omejitve oziroma prepovedi v zvezi z operacijami z brezпилotnimi zrakoplovi, ne pa tudi natančnejši pogoji. Ker se morajo ti opredeliti ob določitvi geografskega območja, se dopušča, da se natančneje določijo v postopku določitve, kadar niso opredeljeni že v predpisu.

K 19. členu (geografska območja zaradi izvajanja meteorološke dejavnosti)

Ta člen predstavlja podlago za določitev geografskih območij zaradi izvajanja meteorološke dejavnosti, ki je bila v prejšnji uredbi opredeljena v osmem odstavku 5. člena. Kot subjekt, ki lahko predlaga določitev teh območij sta določena ministrstvo, pristojno za okolje in organ, pristojen za izvajanje državne meteorološke, hidrološke, oceanografske in seizmološke službe. Dodatno je določeno, da se v geografsko območje lahko vključi tudi varovalni pas v širini 100 m od meteoroloških radarjev in vertikalnih meritev atmosfere. Določbe v zvezi s pridobitvijo predhodnega soglasja za izvajanje operacij znotraj geografskega območja v tem členu niso vključene, ker se področje predhodnih dovoljenj s to uredbo sistematično ureja v 9. členu.

K 20. členu (geografska območja na podlagi drugih predpisov)

Možnost določitve drugih geografskih območij (ki jih predlagajo državni organi, samoupravne lokalne skupnosti in nosilci javnih pooblastil) na podlagi drugih predpisov je bila v prejšnji uredbi opredeljena v 6. členu in se vsebinsko ne spreminja. Pri teh geografskih območjih je pomembno, da je v zakonu ali odloku samoupravne lokalne skupnosti ali na predpisu, izdanem na njuni podlagi, konkretna določba, ki omejuje ali prepoveduje operacije z brezпилotnimi zrakoplovi in na katero se predlagatelj sklicuje. Samo na podlagi takšne določbe je mogoče določiti geografsko območje. Dodana je določba, da se pogoji za izvajanje operacij znotraj teh območij povzamejo po omenjenih predpisih, v kolikor pa tam niso določeni, se opredelijo v postopku določitve geografskega območja v skladu s 7a. členom.

K 21. členu (geografska območja na podlagi ocene tveganja)

S tem členom se vzpostavlja podlaga za določitev geografskih območij v skladu z drugim odstavkom 15. člena Uredbe 2019/947/EU, ki določa, da »države članice lahko na podlagi ocene tveganja, ki jo izvede pristojni organ, določijo nekatera geografska območja, na katerih so operacije sistemov brezпилotnih zrakoplovov izvzete iz ene ali več zahtev odprte kategorije«. Določitev takšnega geografskega območja predlaga agencija, ki tudi izvede predhodno oceno tveganja. Predlog agencije šteje tudi kot njeno soglasje iz druge alineje prvega odstavka 7. člena te uredbe. Določitev tovrstnih geografskih območij je smiselna v primerih, ko je treba zaradi specifičnih potreb nekaterih vrst operacij dopustiti posamezna odstopanja od pravil odprte kategorije (npr. zaradi razvoja novih tehnoloških rešitev (t.i. peskovnik) v povezavi s pripravami na uvedbo U-space zračnega prostora brezпилotnih zrakoplovov, v primeru letalskih modelarskih klubov in drugo).

V primeru, da agencija v teh geografskih območjih določi največjo dovoljeno višino geografskega območja, ta ne sme presegati 500 m. Če zaradi določitve višine geografskega območja, le-to posega v ureditve zračnega prostora, agencija pri določitvi višine geografskega območja upošteva postopek uvajanja sprememb v zračnem prostoru.

K 22. členu (geografska območja zaradi dejavnosti letalskih modelarskih klubov)

Uredba 2019/947/EU v prvem odstavku 16. člena določa, da »pristojni organ lahko na zahtevo letalskega modelarskega kluba ali združenja izda dovoljenje za operacije sistemov brezпилotnih zrakoplovov v okviru letalskih modelarskih klubov in združenj«. Nadalje tretji odstavek 16. člena Uredbe 2019/947/EU določa, da so v tem dovoljenju »določeni pogoji, pod katerimi se lahko izvajajo operacije v okviru letalskih modelarskih klubov ali združenj, omejeno pa je na ozemlje države članice, v kateri se izda«. Agencija, kot pristojni organ za izvajanje Uredbe 2019/947/EU in s tem izdajo dovoljenj letalskim modelarskim klubom, v dovoljenju določi pogoje izvajanja operacij, med katerimi je tudi določeno geografsko območje, na katerem se tovrstne operacije lahko izvajajo. Dodatno se določi možnost, da agencija v dovoljenju za operacije sistemov brezпилotnih zrakoplovov v okviru letalskih modelarskih klubov in združenj, skladno s tretjim odstavkom 16. člena Uredbe

2019/947/EU, lahko na podlagi vloge določi maksimalno višino, do katere je modelarskim klubom z operativnim dovoljenjem dopustno leteti, vendar do višine največ 500 m. To predstavlja odstopanje od splošno določene maksimalne višine letenja 120 m, ki pa je dopustno zaradi specifičnih potreb operacij letalskih modelarskih klubov in združenj ter ustreznega obvladovanja s tem povezanih tveganj. Če zaradi določitve višine geografskega območja, le-to posega v ureditve zračnega prostora, agencija pri določitvi višine geografskega območja upošteva postopek uvajanja sprememb v zračnem prostoru.

K 23. členu (začasna geografska območja zaradi izvajanja nalog policije)

S tem členom je podana podlaga za vzpostavitev začasnih geografskih območij, ki jih lahko vzpostavi policija zaradi izvajanja svojih nalog in pooblastil, in sicer v primeru izvajanja ukrepov o začasnih omejitvah gibanja. Ta začasna geografska območja so bila v prejšnji uredbi urejena v petem odstavku 5. člena, skupaj s stalnimi geografskimi območji. V tej uredbi se začasna geografska območja zaradi drugačnega namena in načina vzpostavitve ter načina objave (v primerjavi s stalnimi geografskimi območji) urejajo ločeno v tem členu. Določba se navezuje na 56. člen Zakona o nalogah in pooblastilih policije (Uradni list RS, št. 15/13, 23/15 – popr., 10/17, 46/19 – odl. US, 47/19 in 153/21 – odl. US; v nadaljnjem besedilu: ZNPPol), ki ureja začasno omejitev gibanja in v katerem so ustrezna pooblastila policije že določena. Četrty odstavek 56. člena ZNPPol določa: *»Policisti smejo izprazniti območje, prostor ali objekt in okoliš, prepovedati dostop, ga pregledati, začasno omejiti gibanje na območju, v prostoru, objektu, okolišu ali v njihovi bližini in določiti smer gibanja do izvedbe policijske naloge, če:*

- obstaja verjetnost, da bo na določenem območju, prostoru ali v določenem objektu in okolišu prišlo do velike nevarnosti,*
- je na določenem območju, prostoru ali v določenem objektu in okolišu prišlo do velike nevarnosti,*
- je to potrebno za zagotavljanje varnosti določenih oseb, prostorov, objektov in okolišev objektov,*
- je to nujno, da se prime iskana oseba,*
- je treba opraviti ogled kraja dejanja«.*

Nadalje je v petem odstavku 56. člena ZNPPol izrecno določeno, da: *»Ukrepi policistov iz prejšnjega odstavka veljajo tudi za brezpilotne zrakoplove, daljinsko ali avtonomno vodena vozila ali plovila ali druga primerljiva tehnična sredstva«.*

Ker gre za začasna geografska območja, katerih trajanje je vnaprej pogosto neznano in so običajno vzpostavljena le za kratek čas, je objava v sistemu za objavo geografskih območij na način, ki velja za ostala geografska območja, običajno nesmiselna ali celo (tehnično in časovno) neizvedljiva. Zato je določeno, da objavo, obveščanje oziroma označevanje teh območij izvede policija v skladu ZNPPol, kjer je v šestem odstavku 56. člena določeno, da: *»Območje, kjer velja začasna omejitev gibanja, policisti lahko označijo s trakovi ali zaščitijo z ograjami ali drugimi sredstvi«.*

Ne glede na zgornje, pa ta uredba v četrtem odstavku 11. člena daje možnost, da se po potrebi in v nekaterih primerih (kadar se predvideva dlje časa trajajočo vzpostavitev začasnega geografskega območja) lahko tudi začasna geografska območja objavijo v sistemu za objavo geografskih območij (podrobneje glej obrazložitev 11. člena).

Policija po lastni presoji in postopkih izdaja predhodna dovoljenja za izvajanje operacij sistemov brezpilotnih zrakoplovov tretjim osebam.

K 24. členu (izvajanje operacij za potrebe izvajanja javnih pooblastil)

III. poglavje te uredbe celovito ureja področje izvajanja operacij s sistemi brezpilotnih zrakoplovov za potrebe izvajanja javnih pooblastil. Vedno več državnih organov, samoupravnih lokalnih skupnosti in nosilcev javnih pooblastil (npr. razni državni organi, inšpektorati, agencije ter drugi organi in institucije) pri izvajanju svojih nalog uporablja brezpilotne zrakoplove. Pri tem gre za operacije, ki se glede na nižjo stopnjo zahtevnosti in stopnjo rizika lahko izvajajo v skladu s splošnimi pravili in omejitvami, kot jih določa Uredba 2019/947/EU. Tovrstnih aktivnosti zato ni potrebno opredeliti kot »državne aktivnosti« v smislu definicije po Uredbi (EU) 2018/1139 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. julija 2018 o skupnih pravilih na področju civilnega letalstva in ustanovitvi Agencije Evropske unije za varnost v letalstvu ter spremembi uredb (ES) št. 2111/2005, (ES) št. 1008/2008, (EU) št. 996/2010, (EU) št. 376/2014 ter direktiv 2014/30/EU in 2014/53/EU Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi uredb (ES) št. 552/2004 in (ES) št. 216/2008 Evropskega parlamenta in Sveta ter Uredbe Sveta (EGS) št. 3922/91 (UL L 212 22.8.2018, str. 1; v nadaljnjem besedilu: Uredba 2018/1139/EU). Tretji odstavek 2. člena Uredbe 2018/1139/EU določa, da so aktivnosti za *»vojaške, carinske, policijske, iskalne in reševalne ter gasilske dejavnosti ali storitve, dejavnosti ali storitve mejnega nadzora, obalne straže ali podobne dejavnosti ali storitve, ki se pod kontrolo in odgovornostjo države članice v javnem interesu izvajajo s strani ali v imenu organa z javnimi pooblastili«* izvzete iz okvira urejanja v civilnih predpisih, zato se tovrstne aktivnosti izvajajo na podlagi posebnih nacionalnih predpisov. Uredba 2018/1139/EU (in po pojasnilih EASA) dopušča, da se države same odločijo ali bodo za nekatere aktivnosti *»ki se pod kontrolo in odgovornostjo države članice v javnem interesu izvajajo s strani ali v imenu organa z javnimi pooblastili«* uporabljale splošna pravila, ali pa bodo te aktivnosti uvrstile med »klasične« državne aktivnosti (policijske,

vojaške), za katere bodo uporabljale posebne pravne podlage. Aktivnosti, ki jih opredeljuje 24. člen te uredbe se zaradi omenjenih razlogov lahko izvajajo v skladu s splošnimi pravili (Uredba 2019/947/EU in ta uredba), pri čemer pa se zaradi učinkovitejšega izvajanja nalog določi posamezna dopustna odstopanja od nacionalnih omejitev (določenih v tej uredbi) v zvezi z geografskimi območji.

S 24. členom se omenjenim operatorjem omogoča, da ob izpolnjevanju dodatnih pogojev (priglasitev operacij in dnevnik letenja) izvajajo operacije ob upoštevanju posameznih odstopanj (določena v 25. členu) od splošnih pravil in omejitev znotraj geografskih območij. Pri tem morajo operatorji še vedno v celoti upoštevati pravila in omejitve iz Uredbe 2019/947/EU in te uredbe, vključno s pravili v zvezi z geografskimi območji iz II. poglavja (razen v delih, ki so kot odstopanja določena v 25. členu).

Kadar se operator odloči, da bo operacije izvajal v skladu s III. poglavjem te uredbe, mora to predhodno priglasiti agenciji v skladu z navodili. Namen priglasitve pri agenciji je, da operator izkaže in obrazloži upravičenost za izvajanje operacij na podlagi tega poglavja. V priglasitvi vključi vsebino, določeno s tretjim odstavkom. Poleg tega mora operator za operacije, ki jih izvede v skladu s pravili III. poglavja, voditi dnevnik letenja. V dnevnik letenja operator vpisuje samo tiste operacije, ki jih je izvedel v skladu s III. poglavjem, kar pomeni, da je uporabil katero od odstopanj od splošnih pravil. Če je operator v istem obdobju izvajal tudi operacije, pri katerih je v celoti upošteval splošna pravila (II. poglavje), se za te operacije ne uporabljajo določbe III. poglavja.

V zvezi s pridobivanjem predhodnih dovoljenj, ki se zahtevajo v skladu s to uredbo (9. člen) se operatorjem, ki izvajajo operacije na podlagi III. poglavja dopusti možnost, da predhodno dovoljenje pridobijo v okviru sklenjenega pisnega dogovora s posameznim upravljavcem geografskega območja (za geografska območja na podlagi 14. do 20. člena) oziroma subjektom/upravljavcem, ki izdaja predhodno dovoljenje (12., 13. in 23. člen). V dogovoru se lahko predhodno dovoljenje izda za večje število operacij v daljšem časovnem obdobju. Takšna rešitev zmanjšuje administrativno breme operatorjem, kadar predvidevajo izvajanje večjega števila operacij v posameznem geografskem območju, hkrati pa je ustrezna stopnja varnosti zagotovljena v okviru dogovora, v katerem se lahko po potrebi dogovorijo tudi drugi pogoji.

K 25. členu (dopustna odstopanja od pravil izvajanja operacij znotraj geografskih območij)

V tem členu so določena naslednja odstopanja od pravil in omejitev v zvezi z geografskimi območji, ki jih lahko uporabijo operatorji, ki izvajajo operacije za namen izvajanja javnih pooblastil v skladu s 24. členom te uredbe:

- V geografskih območjih na urbanih območjih iz prvega odstavka 13. člena operatorjem ni potrebno pridobiti soglasja lastnika oziroma uporabnika zemljišča, morajo pa upoštevati vse ostale omejitve iz 13. člena. Splošna pravila omenjeno soglasje zahtevajo zaradi zagotavljanja zasebnosti, kar pa v primeru izvajanja javnih pooblastil ni relevantno, saj imajo operatorji ustrezna pooblastila (npr. pooblastilo za inšpekcijski pregled) zagotovljena v okviru predpisov, na podlagi katerih izvajajo svoje naloge.

- V geografskih območjih, ki jih predlagajo zavezanci za obvezno organiziranje varovanja (17. člen), za izvajanje operacij operatorjem ni potrebno pridobiti dovoljenja upravljalca geografskega območja, pač pa morajo o nameravanih operacijah le-tega predhodno zgolj obvestiti. Izvajanje javnih pooblastil znotraj teh geografskih območij ne sme biti pogojeno z dovoljenjem upravljavca, vseeno pa mora operator o svojih operacijah upravljavca predhodno obvestiti, da lahko upravlavec zagotovi ustrezno varnost znotraj geografskega območja. Operator mora pri tem upoštevati morebitne druge zahteve, ki veljajo znotraj geografskega območja.

Geografska območja se lahko določajo in ukinjajo precej pogosto, zato v tem členu ni mogoče vključiti pravil za operacije, ki se izvajajo v skladu s III. poglavjem za vsa geografska območja (ki bodo vzpostavljena v prihodnje). Zato je v 7a. členu predviden mehanizem, po katerem se ob posamezni določitvi geografskega območja določijo tudi pravila in odstopanja, ki veljajo za operacije, ki se izvajajo za izvajanje javnih pooblastil. Ta odstopanja in pravila se skupaj z ostalimi podatki o geografskih območjih objavijo v sistemu za objavo geografskih območij.

K 26. členu (prekrški – registracija operatorja)

Določeni so prekrški in globe, ki se nanašajo na registracijo operatorja. V primerjavi s prejšnjo uredbo ni sprememb.

K 27. členu (prekrški – geografska območja zaradi zagotavljanja letalske varnosti)

Določeni so prekrški in globe, ki se nanašajo na pravila o geografskih območjih, vzpostavljenih zaradi zagotavljanja letalske varnosti (12. člen) in so bili v prejšnji uredbi urejeni v 11. členu. Zaradi uskladitve z določbami zakona, ki ureja prekrške, se znižuje znesek globe, kadar je storilec posameznik, in sicer iz 2500€ na 2000€.

K 28. členu (prekrški – druga geografska območja)

Določeni so prekrški in globe, ki se nanašajo na pravila o geografskih območjih, vzpostavljenih zaradi razlogov, ki niso povezani z letalsko varnostjo (13. do 20. člen in 23. člen te uredbe) in so bili v prejšnji uredbi urejeni v

11. členu. S to uredbo se ločujejo prekrški, ki se nanašajo na geografska območja zaradi zagotavljanja letalske varnosti in prekrški v drugih geografskih območjih. Za slednje se določijo globe v polovičnem znesku v primerjavi s prekrški znotraj geografskih območij iz 12. člena. To je smiselno zaradi bistveno manjšega vpliva teh kršitev na zagotavljanje varnosti v primerjavi s kršitvami pravil v geografskih območjih, ki so vzpostavljena zaradi letalske varnosti. Prav tako pri izvajanju prejšnje uredbe ni bilo zaznanih večjih kršitev pravil znotraj drugih geografskih območij. Zaradi navedenega je smiselna določitev glob, ki so glede na nižjo stopnjo tveganja ob kršitvah pravil, sorazmerno nižje.

K 29. členu (prekrški – usposobljenost pilota na daljavo)

Določeni so prekrški in globe, ki se nanašajo na usposobljenost pilota na daljavo. V primerjavi s prejšnjo uredbo ni sprememb.

K 30. členu (prekrški – pravila odprte kategorije)

Določeni so prekrški in globe, ki se nanašajo na pravila odprte kategorije. Znesek globe v primeru prekrškov pravnih oseb je zaradi sorazmernosti z višino glob ostalih subjektov iz tega člena spremenjen na 1000 eurov.

K 31. členu (prekrški – odgovornosti operatorja v odprti kategoriji)

Določeni so prekrški in globe, ki se nanašajo na odgovornosti operatorja v odprti kategoriji. V primerjavi s prejšnjo uredbo ni sprememb.

K 32. členu (prekrški – odgovornosti pilota na daljavo v odprti kategoriji)

Določeni so prekrški in globe, ki se nanašajo na odgovornosti pilota na daljavo v odprti kategoriji. V primerjavi s prejšnjo uredbo ni sprememb.

K 33. členu (prekrški – pravila posebne kategorije)

Določeni so prekrški in globe, ki se nanašajo na pravila posebne kategorije. V primerjavi s prejšnjo uredbo ni sprememb.

K 34. členu (prekrški – letalski modelarski klubi)

Določeni so prekrški in globe, ki se nanašajo na letalske modelarske klube. Določba je spremenjena na način, da se modelarski klub kaznuje v primerih, ko ne pridobi zahtevanega dovoljenja iz 6. člena, ali kadar pri izvajanju operacij s sistemi brezpilotnega zrakoplova ne upošteva pravil in pogojev, določenih v dovoljenju.

K 35. členu (prekrški – čezmejne operacije)

Določeni so prekrški in globe, ki se nanašajo na čezmejne operacije. V primerjavi s prejšnjo uredbo ni sprememb.

K 36. členu (prekrški – onemogočanje dostopa pristojnim organom)

Določeni so prekrški in globe, ki se nanašajo na onemogočanje fizičnega dostopa ter dostopa do informacij uradnim osebam za namene izvajanja nadzora. V primerjavi s prejšnjo uredbo ni sprememb.

K 37. členu (prehodna obdobja – odprta kategorija)

S to določbo je urejena uporaba sistemov brezpilotnih zrakoplovov v odprti kategoriji, ki ne izpolnjujejo zahtev iz Uredbe 2019/945/EU in se v skladu z 22. členom Uredbe 2019/947/EU lahko uporabljajo v prehodnem obdobju 30 mesecev (teči začne eno leto po začetku veljavnosti Uredbe 2019/947/EU), torej do 30.6.2024. Določba se v primerjavi s prejšnjo uredbo ne spreminja.

K 38. členu (prehodna obdobja – nacionalni standardni scenariji)

V drugem odstavku 23. člena Uredbe 2019/947/EU je določeno, da se člen 5(5) uporablja od datuma, ko se spremeni Dodatek 1 k Prilogi, tako da vsebuje veljavne standardne scenarije. V nadaljevanju pa je opredeljeno, da države članice lahko v skladu s členom 5(5) sprejmejo izjave operatorjev sistemov brezpilotnih zrakoplovov, ki temeljijo na nacionalnih standardnih scenarijih, če navedeni scenariji izpolnjujejo zahteve iz točke UAS.SPEC.020 Priloge, dokler se ta uredba ne spremeni tako, da vključuje standardni scenarij iz Dodatka 1 k Prilogi.

K 39. členu (prehodna obdobja – geografska območja)

Zaradi uskladitve geografskih območij, vzpostavljenih na podlagi prejšnje uredbe se predlagateljem teh geografskih območij (ki so njihovi upravljavci) določi obveznost, da v roku enega leta po sprejetju te uredbe zagotovijo izpolnjevanje zahtev, ki veljajo za upravljavce geografskih območij (8. člen). S sprejetjem te uredbe se namreč spreminja sistem izdaje predhodnih dovoljenj, ki so jih prej izdajali pristojni organi, z novo uredbo pa jih izdajajo upravljavci geografskih območij. Ti morajo zato izpolnjevati zahteve, ki se nanašajo na izdajanje predhodnih dovoljenj ter posredovati kontaktne informacije, ki se vnesejo v sistem za objavo geografskih območij.

Poleg tega se za geografska območja, vzpostavljena na podlagi prejšnje uredbe, smiselno uporabljajo tudi določbe četrtega odstavka 7. člena, 9., 10. in 11. člena te uredbe ter določbe III. poglavja te uredbe.

K 40. členu (prenehanje veljavnosti)

Z dnem uveljavitve te uredbe preneha veljati Uredba o izvajanju izvedbene uredbe Komisije (EU) o pravilih in postopkih za upravljanje brezpilotnih zrakoplovov (Uradni list RS, št. 195/20 in 31/21), ki jo ta uredba v celoti vsebinsko nadomešča.

K 41. členu (začetek veljavnosti)

Določi se začetek uveljavitve te uredbe, in sicer uredba začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu.